

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

“LİSE SON SINIFTAKİ ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMAN FAALİYETLERİNE
KATILIM BİÇİMLERİNİN ARAŞTIRILMASI.”
(MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet KIRKPINAR

Danışman
Yrd.Doç.Dr. Yakup Akif AFYON

HAZİRAN- 2004

MUĞLA

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENS TİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

“LİSE SON SINIFTAKİ ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMAN FAALİYETLERİNE
KATILIM BİÇİMLERİNİN ARAŞTIRILMASI.”
(MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet KIRKPINAR

Danışman
Yrd.Doç.Dr. Yakup Akif AFYON

HAZİRAN- 2004

MUĞLA

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
“LİSE SON SINIFTAKİ ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMAN
FAALİYETLERİNE KATILIM BİÇİMLERİNİN
ARAŞTIRILMASI”
(MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

Hazırlayan
Mehmet KIRKPINAR

.....Bilimleri Enstitüsünce
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:
Tezin Sözlü Savunma Tarihi :

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Yakup Akif AFYON
Jüri Üyesi :
Jüri Üyesi :

Enstitü Müdürü :

HAZİRAN-2004

MUĞLA

TUTANAK

Muğla Üniversitesi.....Enstitüsünün/...../..... tarih ve.....
sayılı toplantısında oluşturulan jüri,Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin.....maddesine göre,.....
..... Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi.....ın.....
.....
adlı tezi incelemiş ve aday...../...../..... tarihinde saat.....'da jüri önünde tez savunması
na alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra..... dakikalık süre içinde
gerek tez konusu,gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği ce
vaplar değerlendirilerek tezin.....olduğuna.....ile karar verildi.

Tez Danışmanı

Üye

Üye

Üye

Üye

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum” Lise son sınıftaki öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin araştırılması (Muğla ili örneği) “ adlı çalışmanın tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma baş vurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakça da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

Mehmet KIRKPINAR

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR

Soyadı : Kırkpınar

Adı : Mehmet

Kayıt No :

TEZİN ADI

TÜRKÇE : “12-14 Yaş Grubu Puberte Dönemi Spor Yapan Ve Sedanter Öğrencilerin Posturel Ve Biyomotor Özelliklerinin Karşılaştırılması “

Y. DİL : İngilizce

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta

Yeterlilik

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : Muğla Üniversitesi

Fakülte : Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayıncının :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : AFYON ,Yakup Akif

Ünvanı : Yrd.doç.dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL : TÜRKÇE

TEZİN SAYFA SAYISI:

TEZİN KONUSU (KONULAR)

1. Lise son sınıfta okuyan öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin araştırılması (Muğla Örneği)

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER

1. Boş Zaman
2. Rekreasyon
3. Rekreatif
4. Spor

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER

5. Free Time
6. Rekreasyon
7. Rekreatif
8. Sports

1. Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum.
2. Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir.
3. Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir.

Yazarın İmzası

Tarih:/...../.....

ÖNSÖZ

Değişen ve gelişen dünyamızda zaman kavramı her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Hayatımızdaki bir çok olguda zamanla yarış, zamanın yetmemesi önemli problemler teşkil etmeye başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve makineleşme, insanlara daha çok boş zaman kazandırmıştır.

Boş zaman değeri çok artan bir durum haline gelmesine rağmen insanlar bu serbest zamanlarını değerlendirmede ve kullanımda yeterli çabayı gösterememişlerdir. Boş zamanların insanlar tarafından verimli bir şekilde kullanılmaması toplumun birçok kesimlerinde sağlıksız bir yaşantı ve hastalıkların çoğalmasına ortam hazırlıyordu. Ekonomik şartların her geçen gün zorlaşması neticesinde insanlar daha iyi bir yaşam standardına ulaşabilmek için daha çok emek ve zaman harcamak zorunda kalmaktaydı.

Bilindiği gibi; Boş zaman, dinlenme, kültürel, sportif turizm sanatsal yönden **insana** bir çok fayda sağlamakta, insanların dinlenme ve eğlenme gereksinimleri hoş zamanların değerlendirilmesiyle karşılanarak, onların hayata bağlan güçlenmiş ve mutlu kılınmış olur. Boş zamanlarını iyi değerlendiren kişi sağlıklı bir kişilik geliştirmiş olur.

Gelişmiş ülkeler bu durumu çözmek için devlet ve hükümetleri aracılığı ile bu konuya eğilerek çözümler üretmişlerdir. Ülkemizde ise bu konuda yeterli önlemlerin alındığını söylemek mümkün değildir. Milli Eğitim Bakanlığı ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığının son yıllardaki çabaları ise bu konunun çözümüne yönelik önlemlerin alınmasını sağlayamamıştır. Bölgesel ve bireysel çabalar ülke geneline yayılamadığı için genç bir nüfusa sahip ülkemizde özellikle buluş çağının son dönemlerindeki liseli gençlerimizin boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri birçok araştırmacı ve eğitimci tarafından merak konusu olmaktadır.

Bu çalışma ile lise son sınıflarda okuyan ve özellikle üniversite ve gelecek kaygısı taşıyan 17-18 yaş grubundaki öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl ve hangi

aktivitelerle değerlendirdikleri bulunmaya çalışılmıştır. Okul yönetimlerinin, öğretmenlerin ve ailelerin öğrencilere boş zamanlarını değerlendirmede nasıl bir katkı sağladıkları öğrenilmeye çalışılmıştır.

Çalışma 4 bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde problem, hipotezler, sınırlılıklar ve varsayımlar oluşturulmuş, ikinci bölümde literatür bilgiler sunulmuş, üçüncü bölümde anket sorularına öğrencilerin verdiği cevaplar tabloladıştırılmış ve yorumlanmış, dördüncü bölümde ise elde ettiğimiz veriler başka çalışmalarla tartışılarak öneriler sunulmuştur. Anketler dağıtıldığında öğrencilere serbest zamanla ilgili bilgi verilmiştir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde yardımlarını esirgemeyen başta tez danışmanı hocam Yrd. Doç. Dr. Yakup Akif AFYON'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca ders ve tez çalışmalarım esnasında katkılarından dolayı Prof Dr. Erdal ZORBA'ya, Yrd. Doç. Dr. Hacalet MOLLAOGULLARI'na, Yrd. Doç Dr. Hüseyin ÖZKAN'a, sabırlarından dolayı eşime, maddi ve manevi yardımlarından dolayı aileme, öğrencim Burak YILMAZSOY'a, yazılımda yardımcı olan Ayhan şimşek PARGAN'a ve yardımı geçen herkese teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

Önsöz

İÇİNDEKİLER

il'

ÖZET

v

SUMMARY

vii

TABLolar LİSTESİ

ix

1.GİRİŞ

1

1.1 Problem

2

1.1.1 Alt Problemler

2

1.2.Hipotezler

2

1.3. Sınırlamalar

3

1.4 Varsayımlar

3

1.5 Çalışmanın Amacı

3

1.6 Çalışmanın Önemi

4

1.7Tanımlar

2. LİTERATUR BİLGİLER

5

2.1.Boş Zaman Kavramı

5

2.2 Boş Zamanın Temel Fonksiyonları

6

2.3. Boş Zaman Tipleri

7

2.4. Boş Zamanlan Değerlendirmenin Önemi

8

2.5. Boş Zamanlan Değerlendirmenin Özellikleri

9

2.6. Boş Zamanlan Değerlendirme Faaliyetleri

10

2.7. Boş Zamanları Değerlendirme Yolları

11

2.8. Zaman ve Rekreasyon ilişkisi

11

2.9. Rekreasyon ve Spor

14

2.10. Okul ve Rekreasyon İlişkisi

17

2.11. Diğer Ülkelerde Rekreasyon Faaliyetleri

18

2.12. Ülkemizde Rekreasyon Faaliyetleri

22

3. YÖNTEM	
3.1 Araştırmanın Modeli	~25
3.2 Evren ve Örneklem	25
3.3 Anket Sorularının Hazırlanması ve Uygulanması	25
3,4 İstatiksel Analiz	25
4.BULGULAR	26
5.TARTIŞMA	62
6.SONUÇ VE ONERILER	66
6.1.Sonuçlar	66
6.2. Öneriler	67
KAYNAKLAR	69
EKLER	73
ÖZGEÇMİŞ	82

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Muğla ilinde okuyan lise son sınıf öğrencilerinin boş zamanlarının değerlendirme biçimlerini belirlemektir.

Bu amaçla Muğla il merkezi ve 9 ilçesindeki liselerin son sınıfında okuyan tesadüfi örneklem metoduyla belirlenen 30'ar öğrenci toplam 300 kişi araştırma kapsamına alınmış ve deneklere uzman görüşleri alınarak hazırlanan 30 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır.

Anketlerden elde edilen verilerin bilgisayarda frekans dağılımları, yüzde değerleri yorumlanmış tablolar haline dönüştürülmüştür.

Kişisel bilgilerine göre; öğrenciler 17-18 yaşlarında. %51'inin kız %49'unun erkek olduğu, katılan deneklerin genellikle de iki kardeş olduğu, aile gelirlerinin babası tarafından sağlandığı ve orta gelir düzeyine sahip oldukları görülmüştür.

Boş zaman değerlendirme biçimleri bakımından ise; ders dışı zamanlarını genellikle dinlenerek geçirdikleri, cumartesi ve pazar günleri çalışmadıkları, yaz tatilleri ve şubat tatillerinde tv seyrettikleri ve dinlendiklerini belirtmişlerdir. Okullarından boş zaman eğitimi ile ilgili bilgiler aldıkları, boş zaman faaliyetleri ile ilgili yayınlar okumadıkları, öğretmenlerin kendilerini bilgilendirdiği, ailelerinin boş zaman değerlendirmesi ile ilgili bilgiler verdikleri görülmüştür. Hafta içi okul çıkışı boş zamanlarını tv seyrederek ve dinlenerek geçirdikleri, hafta sonları gezerek, dinleyerek geçirdikleri, boş zaman değerlendirmede zorluk çekmedikleri, boş zaman faaliyetlerine haftada 1-2 gün katıldıkları, günlük 2 saat boş zaman faaliyetlerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Ancak yeterince boş zaman faaliyetlerine katıldıklarına inanmadıklarını belirtmişler, sebebini ise; yeterli vakit bulamama ve ekonomik sebeplerin olduğunu

belirtmişlerdir. Çoğunlukla hoş zamanlarını evde geçirdikleri, bunu tercih etme nedenlerinin evlerini güzel bir ortam olarak kabul ettikleri, üzerlerinde dinlendirici bir etki bırakması, eğitici bulmaları, arkadaş grubuyla faaliyetlere katıldıkları, şayet imkan verilirse boş zaman faaliyetlerinde okuma, tv seyretme ve dinlenmek istedikleri ve boş zamanlarını bu şekilde verimli kullandıklarına inandıkları görülmüştür.

Sonuç olarak lise son sınıf öğrencilerinin boş zamanlarını yeterince ve uygun bir şekilde değerlendiremedikleri, katılım biçimlerinin pasif olduğu, evlerinde dinlenerek tv seyrederek geçirdikleri, gelir düzeylerinin orta olması nedeni ile diğer faaliyetlere katılmadıkları anlaşılmıştır.

SUMMARY

The aim of this work is to designate kinds of leisure time evaluation at high schools who are studying in Mugla City.

With this aim, senior thirty each students 300 people Mugla city center and its 9 districts has been designated by change have been taken to research scope and 23

-question- public survey which is prepared by taking experts opinion are carried out to guinea pigs.

Datums which is obtained from public surveys, frequency dispersion in computers, its percentage has been explained and has been turned into tables.

According to personal information it has been that students 17-18 years old and % 51 girls, % 49 boys, that guinea pigs, who are participated in are usually siblings, that family incomes are provided by their fathers and that they have middle level of income.

From the point of view of kinds of free time evaluation, they have explained that they spend their time after school by usually resting that they don't study in Saturdays and Sundays, that they watch and rest in summer holidays and semesters, that school managements provide opportunity that they get information about free time education from their schools, that they don't read anything about free time activities that teachers give them information, that their families give information about free-time evaluation that they join free-time activities 1-2 days a week, that they participate in free-time activities for a day 2 hours.

But they have explained that they don't believe that they attend free-time activities enough, and they explained its reason it they don't have enough time and economical reasons it has been seen that they spend their time usually at home, that the reason for choosing this is to except their home as a beautiful atmosphere, that

give them a resting effect, that they find it educational, that they participate in activities with their friends groups that if any

Opportunities are given, they want reading. watching tv and resting in free-time activities and that they believe using free-time fruitful with this way in condison. it has been understood that senior students at high schools don't evalucite their free-time enough and sensibly, that joining kincts are possive that they spend their home by resting. watching tv. that they don't attend other activities why there level of income is middle

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
I.Bölüm :Genel Bilgiler	26
Araştırmaya Katılan Okulların İsimlerini Gösteren Tablo	26
1. Deneklerin Yaşlarını Gösteren Tablo ve Grafik	27
2. Deneklerin Cinsiyetini Gösteren Tablo ve Grafik	28
3. Ankete Katılanların Kardeş Sayısını Gösteren Tablo ve Grafik	29
4. Ankete Katılanların Kile Gelirlerini Nasıl Sağlandığını Gösteren ve Grafik	Tablo 30
5. Ailelerinin Mesleğini Gösteren Tablo	31
6. Ankete Katılanların Ailelerinin Aylık Gelirini Gösteren Tablo ve Grafik	32
2. Bölüm: Boş Zamanların Değerlendirilmesi	33
1. Deneklerin Derslerinin Olmadığı Saatlerde Genellikle Neler Yaptıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	33
2. Deneklerin Cumartesi veya Pazar Günleri Gelir Getirecek Herhangi Bir İşte Çalışıp çalışmadıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	35
3. Deneklerin Yaz Tatili ve Şubat Tatilinde Neler Yaptıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	36
4. Deneklerin Okul Yöneticilerinin Boş Zamanların Değerlendirilmesinde İmkan Sağlayıp Sağlamadıklarını Gösteren Tablo ve <i>Grafik</i>	38
5. Deneklerin Okullarında Boş Zaman Eğitimi ile ilgili Bilgiler Alıp Almadıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	39
6. Deneklerin Boş Zamanların Değerlendirilmesiyle İlgili Yayınlar Okuyup Okumadıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	40
7. Deneklerin öğretmenlerinin Boş Zamanların Değerlendirilmesiyle İlgili Bilgiler Verip Vermediklerini Gösteren Tablo ve Grafik	41
8. Deneklerin Ailelerinin Boş Zamanların Değerlendirilmesi ile İlgili Bilgiler Verip Vermediklerini Gösteren Tablo ve Grafik	42

9.	Deneklerin Hafta ki Okul Çıkışı Boş Saatlerini Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Tablo ve Grafik	43
10.	Deneklerin Hafta Sonlarında Boş Vakitlerini Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Tablo ve Grafik	45
11.	Deneklerin Boş Zamanlarını Doldurmakta Zorluk Çekip Çekmediklerini Gösteren Tablo ve Grafik	47
12.	Deneklerin Haftada Kaç Gün Bos Zaman Faaliyetlerine Katıldıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	48
13.	Deneklerin Günde Kaç Saat Boş Zaman Faaliyetlerine Katıldıklarını Gösteren Tablo ve Grafikler	49
14.	Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Yeterince Katılabiliyor mu?	50
15.	Deneklerin Cevabı Hayırsa Boş Zaman Faaliyetlerine Yeterince Katılmama Seheplerini Gösteren Tablo ve Grafik	51
16.	Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Nerede Katıldıklarını Gösteren Tablo ve Grafik	
17.	Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerini Tercih Etme Nedenlerini Gösteren Tablo “e Grafik	54
18.	Boş Zaman Faaliyetlerinin Deneklerin Üzerinde Bıraktığı Etkiyi Gösteren ablo ve Grafik	56
19.	Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılım Şeklini Gösteren Tablo ve Grafik	58
20.	Deneklerin İmkan Verildiğinde Tercih Edecekleri Boş Zaman Faaliyetlerini Gösteren Tablo ve Grafik	59
21.	Deneklerin Boş Zamanlarını Verimli Kullandıklarına İnanıp İnanmadıklarını Gösteren Tabki ve Grafik	61

1.GİRİŞ

İnsanların eğlenme ve dinlenme ihtiyaçları boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirilmesiyle karşılanarak onların hayata bağlılıkları güçlenmiş ve mutlu kılınmış , işinde başarılı,tutarlı ve dengeli bir kişilik,fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı bir gelişme sağlar ki buda boş zamanın önemini göstermektedir.Bir başka yönüyle boş zaman faaliyetleri bireylerin sosyalleşmesi,toplumla bütünleşmesi ve üretken bir hale gelmesinde etkilidir.Boş zaman faaliyetleri eğitime katkıda ve başarıyı arttırmada bir etken olarak görünebilir.

Gelişen teknoloji nedeniyle üretimde insana olan ihtiyaç azalmaktadır.Bu yüzden insanların çalışma süreleri azalmış boş zaman süreleri de fazlaşmıştır.Boş zaman faaliyetleri toplumun sosyal ve ekonomik yönden gelişmesini sağlar.Boş zamanların olumlu değerlendirilmesi uygarlığında bir göstergesidir.

Boş zaman etkinliklerinin tercih nedenlerinin sıralanabilmesi amacıyla, Pierce (1980) tarafından çeşitli doyum ölçütleri oluşturulmuştur. Bunların bazıları, dostluk, dinlenme-rahatlama, başarı, güç, üstünlük, coşku, yenilik, entelektüellik, hoşsohbetlilik, zamanı değerlendirme, yapıcılık olarak sıralanmaktadır (Kılbaş, Ş., s.34). Rekreasyonun eğlendirme ve dinlendirme işlevinin yanı sıra toplumsal değişmeyi ve kalkınmayı destekleyen eğitim işlevi de önem kazanmıştır. Özellikle toplumsallaştırma ve kişilik gelişimini sağlama açısından gençlerin yetiştirilmesinde kurumsal bir niteliğe bürünmektedir.

Boş zaman değerlendirme bireyden bireye, toplumdan topluma değişmektedir. Her birey boş zaman değerlendirme biçiminin nasıl olacağına kendisi karar verir. Ancak verilen her kararda kişinin çevresinin etkili olduğu da bir gerçektir. Bireylerin boş zamanlarını değerlendirme yolları ailelerinden ve çevrelerinden öğrendikleri ile biçim alır diyebiliriz.

Boş zamanların değerlendirilmesi gerekliliği ve gerçekliği günümüzde var olan bir durumdur. Ancak burada önemli olan boş zamanları değerlendirmek değil boş zamanları etkili ve verimli olarak değerlendirebilmenin yollarını bilmektir. Bugün herkes boş zamanlarını değerlendirebilir. Ancak her bireyin bunu etkili ve verimli bir biçimde yaptığını söylemek mümkün değildir.

Bütün bunların dışında lise son sınıf öğrencilerinin (Muğla örneği) boş zaman faaliyetlerine katılım biçimleri araştırılmış çıkan sonuç ve neticeler değerlendirilmiştir.

1.1.Problem

Muğla ili sınırları içindeki lise son sınıflarda okuyan (14-18) yaş grubundaki öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerini etkileyen faktörler var mıdır.?

1.1.1.Alt Problemler

- 1.Aile gelirlerinin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerine etkisi var mıdır ?
- 2.Oturduğu yerleşim yerinin boş zaman faaliyetlerine katılım biçimlerine etkisi var mıdır ?
- 3.Tatil günlerinin boş zamanlarını değerlendirmelerine etkisi var mıdır.?
- 4.Okul yönetiminden , öğretmenlerinden ve ailesinden boş zamanlarını değerlendirmeye ilgili bilgi ve yardım alıyorlar mı ?
- 5.Boş zamanlarında hangi faaliyetlere katılıyorlar ?
- 6.Boş zamanlarını verimli kullanabildiklerine inanıyorlar mı ?

1.2. Hipotezler

- 1.Aile gelirleri yüksek olan öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılımları daha fazladır.
2. Oturduğu yerleşim yerinin çevresel faktörleri boş zaman faaliyetlerine katılımı etkiler.
- 3.Ailenin gelir durumu, çevresel faktörler, kişinin karakter yapısı nedeniyle boş zamanlarını değerlendirmelerini olumlu olarak etkiler.
4. Okul yönetimi, Öğretmenler ve Aileler boş zaman değerlendirmesiyle ilgili bilgi ve yardım vermezler.
- 5.Boş zamanlarında genellikle arkadaş grubuyla gezi türü faaliyetlere katılırlar.
- 6.Son sınıftaki öğrenciler boş zamanlarını verimli kullanmadıklarına inanırlar.

1.3.Sınırlamalar

1.Araştırmamız 2002-2003 Eğitim Öğretim yılında, Muğla ili sınırları içerisinde bulunan merkez ve ilçelerdeki Liselerin son sınıfında okuyan ve yaşları 14-18 arasında bulunan öğrencilerden tesadüfi olarak seçilen 300 öğrenciden oluşmuştur.

2.Öğrencilerin lise son sınıfta okumaları,14-18 yaşları arasında bulunmaları ve değişik ilçe merkezlerinden olmaları baz alınmıştır.

3.Öğrenci sorulan sorularda serbest bırakılmış birçok cevap seçeneği sunulmuş kendisinden ciddi olarak cevaplanması istenmiştir . Okulların yönetiminden ve o anki ders öğretmenlerinden yardım alınarak çalışmalar yürütülmüştür.

1.4.Varsayımlar

- 1.Denekler anket çalışmalarına gönüllü olarak katıldılar
- 2.Cevaplanmayan sorular yüzdelik dilimlere alınmadı.
- 3.Deneklerin soruları cevaplarken rahat oldukları var sayıldı.
- 4.Anket sorularına deneklerin samimi olarak cevap verdikleri varsayıldı.

1.5.Çalışmanın Amacı

Lise son sınıfta okuyan öğrencilerin boş zaman faaliyetlerinin kendileri için ne ifade ettiği, bunu nasıl değerlendirdiği, boş zamanın üzerlerinde bıraktığı etkilerin neler olduğu öğrenilmek istenmiştir. Aile yapısı , çevre faktörleri, ailenin gelir durumunun boş zaman faaliyetlerine katılımlarına etkisinin ne olduğu , bu konuda okul yönetiminden öğretmenlerinden ve ailesinden yardım alıp almadığı araştırılmıştır. Öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine ne şekilde katıldıkları, boş zaman faaliyetlerine katılmalarının kendi üzerinde bıraktığı olumlu veya olumsuz etkinin ne olduğu öğrenilmek istenmiştir.

1.6.Çalışmanın Önemi

Lise son sınıfta okuyan, ergenlik dönemindeki öğrencilerin boş zaman faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, bu konuda ne gibi yardımlar aldıkları boş zaman faaliyetlerinin üzerlerinde bıraktığı etkinin ne olduğu, çevre ve gelir durumlarının etkisi öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu konudaki eksikler tespit edilerek yardımcı olmak bu yaş grubundaki gençlerin beklentilerinin belirlenmesi ve çözüm yolları bulunmaya çalışılması bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Ayrıca bu konuda okul yönetimlerinin ,öğretmenlerin ve ailelerin yardımcı olup olmadıkları ve eksikleri tespit edilerek neler yapmaları gerektiği hakkında onlara nasıl yardımcı olmaları gerektiği hakkında kısmen de olsa bilgi sahibi olunabilir. Çalışma ile elde edilecek veriler 14-18 yaş gençliğinin okul içi ve okul dışı boş zaman değerlendirmede yönetici ,araştırmacı ve planlamacılar için yararlı bilgiler sağlayabilir.

1.7.Tanımlar

Boş Zaman	
Rekreatif	: Etkinlik
Rekreasyon	: Boş zamanları değerlendirme
Teşvik	: İsteklendirme, özendirme
Entegre	: Bir bütünü bir grubu oluşturma
Koordinasyon	: Bağlantı, uyum
Pasif	: Tepkisiz

2.LİTERATÜR BİLGİLER

2.1.Boş Zaman(Leisure time) Kavramı

Dünya da bütün insanlara eşit olarak verilmiş tek şey zamandır(3).Boş zamanın tanımlanmasında bilim adamları oldukça zorlanmaktadırlar,bunun başlıca iki sebebi vardır,birincisi insanların tanımlamada hayli subjektif kelimeler kullanması, ikincisi ise 'boş zaman kavramının farklı kültürlerde farklı anlamlara gelmesidir(33). Zamanı iyi kullanabilmek , verimli ve etkili olmasını sağlamak , bir eğitim işi olmakla beraber insanın çalışma hayatına , dinlenme ve eğlenmesine , biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçlarının karşılanmasına ayırdığı zaman birimleri arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır.(8)Tüm varlıkların eşit olarak paylaşmış oldukları bir değer yargısı olmasına rağmen, varlıkların zaman algılaması ve zamana duydukları ihtiyacın önemi farklılaşabilmektedir.Canlı,cansız tüm varlıkların hayat ölçüsü olan zaman tasarruf edilmeyen, ödünç alınmayan,satın alınmayan sadece kullanılan ve kaybedilen tekrarı mümkün olmayan nesnelere uzaydaki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen soyut bir kavramdır.(13)

Bireyin istediği bir uğraş ile zevk ve doyum sağlamak amacı ile boş zamanın değerlendirilmesidir,yani boş zamanda yapılan her hangi bir etkinlik veya etkinliklerdir.Bu etkinlikler bireysel olduğu gibi grupsalda olabilir (26).

Bu serbest zaman faaliyetidir.gönüllü katılım olmalıdır, eğlendirici olmalıdır,ritim değişikliği sağlanmalıdır,geniş kapsamlı tamamlayıcı ve yaratıcı olmalıdır.

Boş zaman yerinde ve değerli kullanılabilirse insana sorumluluğunu ve özgürlüğünü yaşama zamanını kullanma , iş ve çalışmada kendi isteğine göre bir seçim yapma böylece kendi kendini bulma imkanı vermektedir.(19)

Eğitim ve rekreasyon kesinlikle aynı düşünülmemelidir.Eğitimin bir parçası olup rekreasyon eğitim amacı olarak kullanılabilir, bu amaç verimliliğin anahtarı olduğu gibi ayrıca kişinin fiziksel,toplumsal ve psikolojik gelişimi için bir taban oluşturur.(12)

Boş zaman , zamanın çalışmakla ilgili bölümünün dışında kalan çalışma dışı zaman dilimi içerisinde boş zamanda yer almaktadır.(22)

Boş zaman insanın bir şey yapmak yada yapmamak arasında serbest bir seçim yapabildiği yapma yada yapmamak istediği şeyleri genelde serbest tayin edebildiği fakat yapılan İşin sorumluluğunu da yüklenilecek sorumlu davranışları gösterebilmesi gereken zaman olarak da tarif edilmiştir.(Hicter)

Türkiye’de Rekreasyon

Türkiye’de insanlar içinde bulunduğu sosyo ekonomik koşullar nedeni ile gereğinden fazla boş zamana sahiptirler.Yılda yaklaşık 108 gün hafta sonu tatili bulunmaktadır.Ayrıca resmi tatil ve yıllık izinlerle bu rakam yılın 1/3’ünü geçmektedir.Ayrıca bu yalnızca tam gün boş zamanları kapsamaktadır.Türkiye’de boş zamanların bu şekilde karşımıza çıkan değeri gelişmiş batı toplumlarında ortaya çıkan boş zamanların yaratılması ve çoğaltılması çabaları ve görüntüsü ile farklılıkları göstermektedir.Bu toplumlarda yoğun olarak çalışanın daha fazla boş zaman sahip olması sorunu gündemdedir.Türkiye’de boş zamanların çeşitli toplum katmanlarına yayılmış şekli ile ve genellikle fazla olarak görülmesi sorununun bir yönünü oluşturmaktadır.Sorunun 2. yönü ise fazlaca boş zaman sahip Türkiye’de bu boş zamanların nasıl değerlendirileceği oluşturmaktadır.boş zamanların değerlendirilebilmesinin önemi Türkiye gibi kalkınmakta olan ve her kesimdeki insanların sahip oldukları boş zaman miktarının çokluğu nedeni ile daha fazla bir değer taşımaktadır.

Günümüz Türkiyesinde boş zamanların değerlendirilmesi genellikle pasif bir görüntü vermektedir.TV izlemek, radyo dinlemek, sinemaya, tiyatroya, maça gitmek, arkadaşlarla amaçsız dolaşmak, kahvehanelere, birahanelere gitmek, gazete okumak gibi etkinlikler bu görüntüye birkaç örnek oluşturmaktadır.

Diğer Ülkelerde Rekreasyon

Okuldaki ders dışı uygulamalar,sınıf içi öğretimini tamamlayan en kuvvetli etmenlerdir ve ABD,Fransa ve Belçika gibi ülkelerde bu gibi faaliyetler Bilim Kulüpleri tarafından organize edilmektedir.Bu kulüpler,öğrencilerin kişisel yetenek ve eğilimlerinin ortaya çıkmasına yardım etmekte ve kendilerinin fen ve bilimsel faaliyetlere karşı ilgilerini arttırmaktadır.

ABD’de her türlü ders dışı katılımlarda önemli bir kural ;”faaliyetlere katılım için ön şart akademik başarıdır.”Bu ön şart bütün eğitim kademeleri için geçerlidir.

ABD’de 1918’de hazırlanan bir rapora göre boş zamanın verimli bir şekilde değerlendirilmesine yönelik ve ikinci eğitim olarak adlandırılan rekreasyon eğitimi ön görülmüştür.

Rekreasyon ve turizm arasında bir çok yaşam ilişkisinden söz edilmektedir.Rekreasyon imkanlarındaki gelişme o bölgeyi daha çekici kılarak,bölgeye daha çok turist gelmesi ve bölgenin gelirinin artmasına neden olabilmektedir.Halkın turizmin gelişiminden ekonomik bir çıkar beklentisi içinde olduğu göz önünde tutulursa,halkın rekreasyon etkilerine olumlu ve teşvik edici yaklaşımı da söz konusu olabilmektedir.ABD’nin Colorado eyaletinin kırsal bölgelerinde yapılan bir araştırma;insanların rekreasyon ve turizm gelişimine olan tutumlarında farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır.Bu araştırmaya göre ;Rekreasyonun hayat kalitelerine olan etkisinin;turistik gelişimin etkilerinden çok daha olumlu olduğu sonucu çıkarılmaktadır.

İnsanların spora ilk başladıkları zamanlarının,çalışmadıkları boş zamanlara rastladığı unutulmamalıdır. Yani ,spora öncelikle bir boş zaman etkinliği olarak başlanılmakta,daha sonra amaçlar değişebilmektedir.

Spora bir boş zaman uğraşısı olarak,yani amatörce yapılan şekliyle ancak bir rekreatif faaliyet özelliği taşımaktadır.

Spor insanın emrinde ve hizmetinde olursa rekreasyon faaliyeti,eğer insan sporun emrine girerse o zamanda ,spor bir meslek özelliği taşıyarak rekreasyon faaliyeti kapsamı dışında kalmaktadır.

Rekreasyon anlayışını artması,sportif hareketliliğin gelişmesine neden olmaktadır.Sporun eriştiği büyük toplumsal başarı ve geniş halk kitlelerini etkisi altına alması da boş zaman uğraşılarında önemli değişikliklere neden olmaktadır.

Sporun bir rekreatif değer olarak yaygınlaşması, genellikle yarışmak ve kazanmak amaçlı veya rekabete dayanan geleneksel sporların dışında gelişen ve hızla yayılan macera, sağlık, yeni vücut temasının az olduğu branşlara bağlanabilir. Bir bakıma sporda yeni yönelişler, sporun rekreatif değerinin yüksekliğini ortaya koymaktadır.

Oyun, açık veya kapalı alanlar gibi her türlü mekanda uygulanabilirliği, araçlı-araçsız bireysel-grupsal, müzikli-müziksiz, sert-yumuşak, yarışmalı-yarışmasız şekilleriyle aktif veya pasif gerçekleştirilebilen çeşitliliğiyle önemli bir boş zaman değerlendirme etkinliği görünümündedir.

Rekreasyonel bir değer taşıyan oyun kimi zaman her türüyle bir spor olarak, kimi zaman basit uygulamalarıyla bir eğitsel oyun olarak, kimi zaman bir dans, folklör veya bir tiyatro olarak kimi zamanda tamamen insanın yaratıcılığına dayanan farklı bir etkinlik olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Boş Zaman Değerlendirilmesinin Önemi

İnsanların dinlenme ve eğlenme gereksinimleri boş zamanların değerlendirilmesiyle karşılanarak, onların hayatla bağları güçlenmiş ve mutlu kılınmış olur. Boş zamanlarını iyi değerlendiren kişi sağlıklı bir kişilik geliştirmiş olur. Toplumdaki bireylerde çeşitli duyumlara yol açar (Tezcan 1982, 23).

a- Başarma Zevki : Boş zamanlarda yaptığı şey bireyde bir şeyi başarma zevkini yaşatır. Çocuğun kumda oynarken yaptığı bir kale, ressamın yaptığı resim, müzisyenin bestelediği bir yapıt gibi.

b- Arkadaşlık, Dostluk Kurma : Boş zamanı değerlendirme biçimleri, grupsal nitelikte olduğu için birlikte olma, arkadaşlık ve işbirliği imkanları sağlar.

c- Macera (Yeni deneyimler edinme arzusu) : Özellikle çocukların yeni bilgiler edinmesi, yeni deneyimler kazanması onu yetişkin yaşama hazırlar. Himalaya Dağlarına tırmanan, uzayı keşfeden insanların çabaları bu arzudandır.

d- Başarı Duygusu : Bir çok insan iş hayatında elde edemediği başarıyı boş zaman etkinlikleriyle elde etmiştir. Özellikle yarışma niteliğindeki sportif oyunlarda olduğu gibi.

e- Fiziksel Sağlık : Çocuğun oyunu sürekli fiziksel eylemi ile karakterize edilir. Boş zaman faaliyetleri çocuğun motor gelişimi ve daha iyi koordinasyonu için fırsat sağlar.

f- Zihinsel Güçleri Kullanma : Bazı insanlarda zihinsel etkinliklere yol açtığı için bu tür faaliyetlere katılır. Bu husus form, münazara, tartışma, satranç, tabiattaki incelemeler gibi etkinlikler.

g- Duygusal Deneyim : Etkinlik katılan bireye duygusal bir cevap verir. Bir şampiyonluk mücadelesi, bir dedektif romanı okuyan kimse, kayak yapan bir sporcu, paraşütle atlayan bir sporcu duygusal cevapların güzel örnekleridir.

h- Güzellikten Hoşlanma : Evrensel güzellik sevgisi bu etkinliklerde ifadesini bulur. Manzaraların güzelliği, bahçeler, el sanatları, mimari güzellikler, şiir, sahne dekorundaki güzellikler vs. gibi.

ı- Hizmet Duygusu : Birey katıldığı etkinliklerde aynı zamanda bir de hizmet vermektedir. Grup liderinin oyun alanlarına yetiştirdiği çocukların geliştiğini görmesi ona büyük bir haz verir. Lider de bundan dolayı bir doyuma ulaşmış olur.

j- Dinlenme : Boş zaman etkinlikleriyle birey aynı zamanda dinlenir. Heyecanlı ve sıkıntılı geçen bir çalışma gününün ardından yapılan herhangi bir etkinlik insanı dinlendirecek yeni bir güne daha iyi başlamasını sağlar.

BOŞ ZAMANLARI EN İYİ ŞEKİLDE DEĞERLENDİRME YOLLARI

Boş zaman değerlendirme esasında, her yaşta insanın önemli bir sorunudur demek mümkündür. Bunun nedeni kişilerin boş zamanlarında hem vücutlarını hem de zihinlerini dinlendirecek ve bireye doyum sağlayacak faaliyetleri tam olarak bilememelerinden kaynaklanmaktadır.

Boş zaman değerlendirme bireyden bireye, toplumdaki topluma değişmektedir. Her birey boş zaman değerlendirme biçiminin nasıl olacağına kendisi karar verir. Ancak verilen her kararda kişinin çevresinin etkili olduğu da bir gerçektir. Bireylerin boş zamanlarını değerlendirme yolları ailelerinden ve çevrelerinden öğrendikleri ile biçim alır diyebiliriz.

Boş zamanların değerlendirilmesi gerekliliği ve gerçekliği günümüzde var olan bir durumdur. Ancak burada önemli olan boş zamanları değerlendirmek değil boş zamanları etkili ve verimli olarak değerlendirebilmenin yollarını bilmektir. Bugün herkes boş zamanlarını değerlendirebilir. Ancak her bireyin bunu etkili ve verimli bir biçimde yaptığını söylemek mümkün değildir.

Olayı daha da açacak olursak:

Birey boş zamanını değerlendirirken yani; istediği bir uğraşı ile zevk ve doyum sağlamak amacı ile boş olan zamanını geçirirken herhangi bir faaliyetle bu maksatla uğraşırken; toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra özgür iradesi ile giriştiği dinlenme, eğlenme, bilgi ve becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşılardır diyebiliriz.

Boş Zamanların Değerlendirilmesinin Özellikleri:

- - Birey bu faaliyetlere kendisi arzuladığı için katılır. Bunu kendisi seçer, başkasının zorlaması değildir. Gönüllülük esastır.

- - Bu eylemelere katılmak bireye ani ve direkt olarak doyum sağlar.
- - Bireysel, grupla beraber, örgütlü veya örgütsüz bir biçimde olabilir. Esnektir. Sayısız biçimlerde bulunabilir.
- - Evrensel olarak uygulanır ve aranır.
- - Ciddi ve amaçlıdır. Bireye göre bir anlamı, değeri vardır ve kendisi için bir amaçtır.
- - Boş zamanı değerlendirme, genellikle bir çeşit faaliyeti gerektirir. Örneğin; fiziksel, zihinsel, toplumsal veya duygusal olabilir.
- - Boş zaman değerlendirme ikincil ürünlere sahiptir. Yani birey hem boş zamanı değerlendirir hem de fiziksel, toplumsal gelişme, sağlamlık vs. gibi kişiliklerine mâl olan özellikler kazanır.

Boş Zamanların Değerlendirilebileceği Bazı Faaliyetler:

1. 1. Kitap okumak.
2. 2. Gazete, dergi vb. güncel yayınları okumak.
3. 3. Ev işleri ile uğraşmak, bazı tamiratlar, evin bakımı, ebeveynlere yardım vb. .
4. 4. Radyo ve TV izlemek.
5. 5. Spor faaliyetleri ile uğraşmak.
6. 6. Tiyatro ve sinemaya gitmek.
7. 7. Temiz havası olan yerlerde kır gezileri, yürüyüşler yapmak.
8. 8. Sanatsal faaliyetlerle uğraşmak (resim yapmak vb.)
9. 9. Zeka oyunları oynamak.

Bunların dışında bireyin tercihlerine, kişilik özelliklerine göre değişebilecek; bireyi geliştirecek ve rahatlamasını sağlayacak faaliyetlerde boş zamanları değerlendirmek için uygun faaliyetler olarak sayılabilir.

Boş Zaman Temel Fonksiyonları

Dinlenme Fonksiyonları : Dinlenme, yeniden elde etme veya iş sonrası stres ve yorgunluk atma ile bedensel aşınmaları ve sinir gerilimlerini kaldıran bir fonksiyondur. Çalışma saatinin 12-15 saat olduğu dönemlerde dinlenme yalnız fiziksel olarak algılanıyordu.

Günümüzde çalışma dışı süreleri bir düzene konulmuştur. Dinlenme bedensel ve ruhsal yönden yenilenmek için aktif veya pasif bir çok boş zaman etkinliğinin gerçekleştirilmesi ifade edilmektedir (Karaküçük 1995).

Eğlenme Fonksiyonu : Can sıkıntısını yok eden veya sıkıntı sonrası eğlenme ve rahatlamayı ifade eden, yarışmanın oyun zevkine ağırlık basmadığı tüm spor uğraşları ile diğer etkinlikleri ister gayretli ister pasif olsun günlük ihtiyaçların gerektirmediği bazı aktivite tiplerine katılma fırsatı sağlar (Brotherten . 1989, 43).

Gelişme Fonksiyonu : İnsan düşüncesini günlük eylemlerin otomatizminden kurtaran, daha geniş sosyal katılıma imkan sağlayan ve insan kişiliğini geliştirip göstermesine eğilimli olan ve çıkarıcı olmayan faaliyetleri içerir (Karaküçük 1995, 5).

Gelişme fonksiyonu, boş zamanda bilgi almak yada vermek, bir kültürü geliştirmek ihtiyacının ağır bastığı uğraştır. Aniden ortaya çıkan yada örgütlenmiş gönüllü sosyal faaliyetlere katılma ihtiyacının ağır bastığı etkinliklerdir (Koçer 1977, 22).

Boş zamanın iyi veya kötü kullanımlarında ortaya bazı değerler çıkmaktadır. Buna göre boş zaman yerinde ve değerinde kullanıldığı zaman insana dinlenmek, eğlenmek, kendini yetiştirmek, geliştirmek, dernekleşmek, toplumsallaşmak, görüş ve düşünce alanını, bilgisini genişletmek, kendi sorumluluğunu, özgürlüğünü yaşamak, vaktini kullanmada, çalışmada kendine göre seçim yapmak ve böylece insanın kendi kendini bulmasına yardımcı olur.

Kötü kullanıldığında ise; Gençlerde ve yetişkinlerde zararlı alışkanlıklar, durgunluk, gevşeklik, tembellik, dikkatsizlik, başıbozukluk, serserilik ve duygudarlığı can sıkıntısı, bıkkınlık, sinirlilik vb... gibi davranışlar kazanılmasına imkan verir (İnan 1973, 325).

İnsan yaratılışı itibariyle boş durmamaktadır. İnsan olumlu yada olumsuz sürekli bir iş halindedir. İyi-kötü, doğru-yanlış, helal-haram şeklinde bir aktivite içinde olmak zorundadır (Arvasi 1982, 83).

Boş zaman iki tarafıda keskin bir kılıç gibidir. Olumlu kullanılırsa kişisel ve toplumsal gelişim, olumsuz kullanılırsa bunalım, başıbozukluk gibi problemler ortaya çıkar (Karaküçük 1995, 6).

Rekreatif Etkinlikler

Her geçen gün yeni rekreatif etkinlikler gündeme gelmekle beraber, söz konusu faaliyetler bazı temel etkinlik alanları altında toplanabilir. Dumazedier, rekreatif etkinlikleri şu şekilde gruplandırmıştır (Karaküçük, S., s.83):

- 1.Sanatsal (sinema, edebiyat, tiyatro, müzik, resim, fotoğraf, vb.),
2. Entelektüel (kitap, konferanslar, radyo, TV, vb.),
3. Sosyal (aile, partiler, toplantılar, vb.),

4. Pratik (bahçecilik, el sanatları, el işleri, vb.)

5. Fiziki (spor, yürüyüş, avcılık, balıkçılık, vb.) etkinlikler.

Başka bir bölümlenmeye göre de rekreatif etkinlikler, bedensel ve zihinsel sporlar, müzik, drama, hobi aktiviteleri, el sanatları ve işleri, sosyal aktiviteler, dans, kamping ve açık hava etkinlikleri olarak sınıflandırılmaktadır (Jenny, s.43). Benzer sınıflamalar, rekreatif etkinliklere katılımın, kişilerin yaşam biçimlerine ve zaman kullanımına göre değiştiğini göstermektedir. Bu katılım çeşitliliği ülkelere, nüfusun sosyal yapısına, kültürel düzeye, çağdaş yaşam alışkanlıklarına göre de değişirken, etkinliklerin seçiminde, kişilerin sadece kendi ilgi alanını oluşturarak o alanda bazı etkinliklere katılması, diğer bir deyişle etkinliğin seçiminde özgür olması da önemli bir faktördür. Günümüzde, boş zamanın kullanımı ve rekreatif etkinlikler hızla büyüyen bir harcama alanı hâline gelmiştir (Aydoğan, F.,s. 150). Kitlelere sunulan etkinlikler de büyük bir pazar oluşturmaktadır.

Rekreatif etkinliklerde tartışma konularında biri, bu etkinliklerin ne kadarının izleme, dinleme gibi pasif etkinlikler, ne kadarının da aktif katılımlı etkinlikler olduğudur. Diğer tartışma alanı ise, kişilerin özgürce kullandıkları boş zamanda, etkinliklere ne kadar özgürce katılabilmekte olduklarıdır. Bunun yanı sıra, rekreatif etkinliklerin katılımcıya ifade ettiği değer de önemlidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde bir üniversitede yapılan bir araştırmada kişiler, katıldıkları etkinlikleri % 38 oranında yüksek değerde, % 56 oranında düşük değerde bulduklarını belirtmişlerdir (Kelly, J.R.,s.57). Buradan, kişilerin yarısından fazlasının boş zamanlarını iyi değerlendiremediklerine inandıkları anlamı çıkarılabilir.

Boş zaman etkinliklerinin tercih nedenlerinin sıralanabilmesi amacıyla, Pierce (1980) tarafından çeşitli doyum ölçütleri oluşturulmuştur. Bunların bazıları, dostluk, dinlenme-rahatlama, başarı, güç, üstünlük, coşku, yenilik, entelektüellik, hoşsohbetlilik, zamanı değerlendirme, yapıcılık olarak sıralanmaktadır (Kılbaş, Ş., s.34). Rekreasyonun eğlendirme ve dinlendirme işlevinin yanı sıra toplumsal değişmeyi ve kalkınmayı destekleyen eğitim işlevi de önem kazanmıştır. Özellikle toplumsallaştırma ve kişilik gelişimini sağlama açısından gençlerin yetiştirilmesinde kurumsal bir niteliğe bürünmektedir (Kılbaş, Ş., s.69). Gençlerin boş zamanlarını değerlendirmeleri ve rekreatif etkinliklere katılımları, üniversite eğitimleri sırasında okulların kendilerine sunduğu olanaklar kapsamında yarı örgütlü bir şekilde gerçekleşmekte; bu bağlamda üniversiteler öğrencilerinin resmî eğitimleri dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler. Üniversitelerin hazırladıkları rekreasyon programları ve buna ilişkin altyapı olanakları, gençlerin aralarındaki iletişimi artırırken diğer katılım nedenlerini de tatmin etmektedir.

Zaman ve Rekreasyon İlişkisi

Zamanın, çalışma ve çalışma dışı zaman üzere iki ana kullanım bölümü vardır. çalışma zamanında;”işe bağımlı zaman “çalışma saati dışında kalan ancak çalışma için hazırlık ve işe giriş-dönüş sürelerini içeren zaman “uğraşılan işle ilgili “ikinci işle ilgili normal mesai dışı yapılması gereken mesleki uğraşları içeren zaman , bölümleri vardır.

Çalışma dışı zamanda ise:yemek,uyku,,vücut bakımı gibi insanın hayatını devam ettirebilmesi için gerekli “ varoluşla ilgili zaman “ile dinlenme ve rekreasyondan oluşan “boş zaman “ bölümleri vardır.Zamanın kullanım bölümleri şu şekilde şematize edilebilir.

ZAMAN

Çalışma Zamanı (İş Zamanı)	Çalışma Dışı zaman (Serbest Zaman –Free Time)
İşe bağımlı Zaman	Varoluşla İlgili Zaman
Çalışma saati dışında kalan,ancak	Yemek
Çalışma için hazırlık ve işe gidiş-geliş	Uyku
Sürelerini içeren zaman	Vücut bakımı
Uğraşılan işle veya ikinci işle ilgili	Boş zaman (Leisure Time)
Normal mesai dışı yapılması gereken	Dinlenme
Mesleki uğraşlar	Rekreasyon

Addington,zamanın insanların sonsuzluk ölçüsü olduğunu ve şimdiye kadar zamanla ilgili doğal kabul edilen her şeyin,insan düşüncesinin ürünü ve göreceli olduğunu belirtir.
(Addington,1993,s.128)

Zamanını iyi kullanabilen bir insan ;

- 1.Her an ne yapacağını ve zamanını en faydalı şekilde nasıl kullanacağını bilir.
- 2.Hatasını ,eksiklerini ,karakterinin hangi kötü yola sapmaya elverişli olduğunu çok iyi öğrenmiştir.
- 3.Hayatında yaşadığı her olaydan gereken dersi alarak tecrübelerini zenginleştirir.
- 4.Kişi,kendi hayatını ve şahsiyetini yaşar.
- 5.Bir çok şeyi unutmayacak şekilde ek hafıza sistemine sahip olduğundan,hafızasındaki bütün anlamsız nedenlerin yerini anlamlı sorular alır.
- 6.Ulaşmak istediği hedeflere göre her gün zamanını,nerelerde kullanması gerektiği hakkında yeterince kendini hazırlar,böylece daha verimli olur ve daha fazla mutlu olmak için boş zaman ilgilerine ve hobilerine zaman ayırabilir (Uzunoglu, 1992) .

Zamanın kötü düzenlenmesinin sebep olabileceği belirtilerden de bahsedilebilir (Baltaş ve Baltaş ,19987,s. 242)

- 1.Acelecilik,
- 2.Hoşa gitmeyecek seçenekler arasında devamlı bir bocalama ,
- 3.Bir çok boş zaman yararlı olmayan faaliyetlerle gevşek veya yorgun geçirilmesi,

4. Belirli bir zamanda bitirilmesi gereken işlerin zamanında bitirilememesi,
5. Dinlemek veya kişisel ilişkiler için yetersiz zaman,
6. Ayrıntılar veya yapılacak işlerin Altında ezilme duygusu ve zamanı büyük bir bölümünde istenilmeyen şeyleri yapmak.

Bu belirtilerden kurtulabilmek için ;

1. En önemli amaçlar doğrultusunda öncelikler belirlenir,
2. Daha önemsiz olan işler elenerek zaman yaratılır,
3. Temel seçimler yapmak öğrenilir.

Çalışmak, her şeye rağmen insan hayatının gerilme ritmini oluşturmaktadır. Dolayısı ile insan, sürekli bu ritim ile karşı karşıya olduğunda bedensel ve ruhsal sorunlar yaşayabilmektedir. Bu nedenle, insanın bu gerilme ritmini olumlu etkinlikler yapabileceği boş zamanlarında ortaya çıkacak gevşeme ritmi ile dengelemesi gereklidir.

İnsan çalışmaya ne kadar fazla zaman ayırıyorsa eğlence ve dinlenmeden de o kadar uzaklaşıyordur. Bir anlamda bu tarz kişilerin iş ve eğlence felsefesi yetersiz kalıyordur. Bunun için yoğun veya dağınık çalışan insanlar rekreatif etkinlikleri ulaşılması güç şeyler olarak tanımlarlar. Bu durum bazen korku, genellikle de boş zamanı yapıcı bir biçimde kullanma anlayış ve yeteneğinin olmayışına dayanır.

Boş zamanlar için yapılan çeşitli tanımlar genelde zaman, faaliyet ve ruhsal durumdan oluşan üç temel öğeyi içermektedir

İnsanın sorumluluklarının artması, hayatın daha karmaşık ve zor bir hale gelmesi gibi sorunlar karşısında, kendisinin düştüğü sıkıntılar onaracak, çözecek önemli bir ihtiyaç unsuru olarak rekreasyon ortaya çıkmaktadır.

Rekreasyon aktivitelerinin yaşama ve çalışma eylemleri içerisinde, bir çok sanatsal ,sportif ve kültürel etkinliklerin her çeşidi ile kent bölge planlama çalışmalarının önem kazandığı görülmeye başlanmıştır.

İnsanın ,çok pahalıya elde edebildiği boş zamanı, boş geçirmek yerine kişisel ve toplumsal yararlar bakımından iyi değerlendirebilmesi ve bunu ekonomik ve sosyal hayata entegre edebilmesi, onu bu anlayışı yaygınlaştırma düşüncesine sevk etmiştir. Eğitim ve okul kelimelerinin yaygın olarak kullanılması da, bu anlayışla beraber gelişme göstermiştir. Okul kelimesinin ortaya çıkışında bile, bu yaklaşımı görmek mümkündür. Zira, okul kelimesinin Yunanca aslı (skhole), boş zaman değerlendirmeyi ifade eden serbest anlamına gelen bir kelimedir (kurtkan, 1972, s.35; gillet, 1975, s.25)..

İhtiyaçları zorunlu, kültürel ve lüks ihtiyaçlar olarak ta sınıflandırabiliriz.

Boş Zaman Tipleri

a- Niteliklerine Göre : Boş zaman etkinlikleri çok çeşitli olduğu için tipolojilerde çeşitlidir. Bunların bazıları eve yönelik bazıları ise topluma yöneliktir. Bazıları bireysel, bazıları da grupsaldır. Bazıları kamu tarafından, bazıları da özel kuruluşlar tarafından sağlanır. Bazıları etkendir, bizzat katılımı gerektirir. bazıları edilgendir, yani seyirliktir (Radyo, TV, Tiyatro).

b- Sürelerine Göre :

1- Uzun Süreli Boş Zamanlar :

- a) Çocukluk dönemi boş zamanlar
- b) Yıllık izinler
- c) Emeklilik dönemi boş zamanlar.

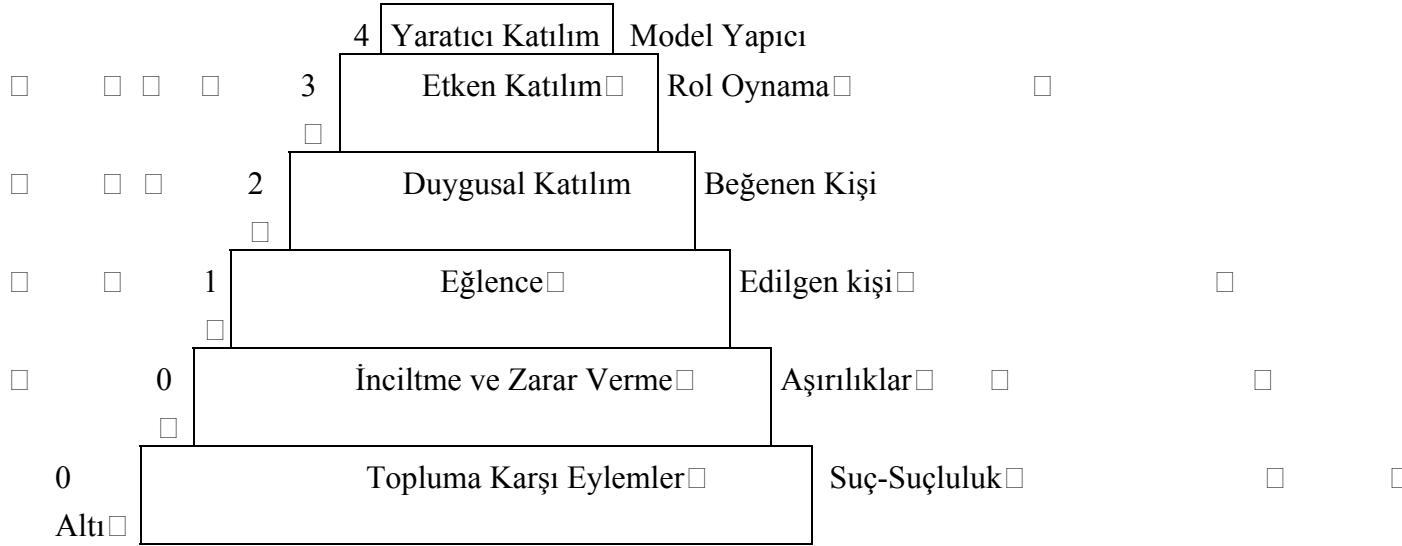
2- Kısa Süreli Boş Zamanlar :

- İş günleri sonunda arta kalan zaman
- Hafta sonları
- Kısa süreli tatiller

c- Dumazedier'in Tasnifi :

- Fiziksel : Spor, yürüyüş, seyahat gibi
- Sanatsal : Güzel sanatların çeşitli dallarıyla ilgilenme
- Pratik İşler : Evde yapılan çeşitli el işleri, el sanatları vs.
- Entellektüel : Okuma gibi
- Toplumsal : Eğlence, gezi ve ziyaretler gibi (Tezcan 1982, 27).

d- Nash'ın Tasnifi :

0- Zamanı bildirmek amacını güder.

1- Yorgunluğu unutma, can sıkıntısına çare

2- Bir başkasının çabalarına duygusal katılım (Yani edilgendir).

3- Eğitime etken olarak katılır. (Bir basketçi görevini yerine getirir).

4- Birey bir model yapar, kendi deneyimlerinden bir eser yapar. (Bilim, sanat ve felsefi buluşlar gibi). (Tezcan 1982, 27).

REKREASYON VE SPOR

Çağımızın tekdüze günlük yaşamı içerisinde insanların yaşam zorunlulukları dışında kalan zamanlarını değerlendirmeleri sağlıklı kalabilmeleri için çok önemlidir. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak çalışma saatleri giderek azalmakta ve insanların kendilerini gerçekleştirmek için sahip oldukları zaman artmaktadır.

Yabancı terminolojide bir hastalıktan sonra eski haline gelmek, tazelenmek, yorgunluğu giderek eski iş ve başarısını kazanmak anlamlarına gelen rekreasyon, zamanla eğitime de girmiş ve bir anlamda insanların boş zamanlarının değerlendirilmesini ifade etmeye başlamıştır. Rekreasyon insanın öz benliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı bir faaliyete katılması ile monoton modern hayat ve yaşam kavgasının sıkıcı havasından sıyrılarak kendisini bulması ve kendi duygularına ortak olacak diğer insanlarla kaynaşarak zevk içinde sosyal bir kişilik kazanmasıdır. Boş zaman ve boş zaman değerlendirme aynı anlama gelmeyen iki kavram olup; boş zaman kişinin çalışmadığı, yaşam zorluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır. Boş zamanı değerlendirme ise, boş zamanda yapılan etkinliklerle ilgilidir. Boş zamanı değerlendirme bu iki kavramın uygulamadaki karşılığı olarak geliştirilmiştir ve kullanılmaktadır. Boş zamanları değerlendirme etkinlikleri içeriklerine ve yapıldığı mekanlara göre çok çeşitlidir. Bu etkinliklerden hangisinin tercih edileceği kişinin yapısına, cinsiyetine, eğitimine, sahip olduğu olanaklara ve yeteneklerine bağlıdır.

Eski tarih kayıtları arasında insanların boş zamanlarında müzik, resim ve çeşitli spor faaliyetlerini kullandığı görülmektedir. Ayrıca ilkel kavimlerin yaşantısında da pek zengin bir boş zaman organizasyonu olduğu belirlenmiştir. Yontma taş devrinde mağaraların duvarlarına çeşitli hayvan ve insan resimleri yapan insanlar, algılamaları ve bunların neticesinde duygularını aksettirme olanağını boş zaman uğraşları içinde şekillendirmişlerdir. On dokuzuncu yüzyıla kadar boş zaman değerlendirme uğraşları yeterli zamanı parası ve dinlenme hakkı olan insanlarla sınırlı kalmıştır. O zamanlar sınırlı sayıda insanın ayrıcalığı olan bu etkinlikler şimdi çoğunluk için bir hak durumundadır ve tabii bu hakkın kullanımı serbesttir. Ancak ülkemizdeki sosyal eşitsizlik nedeniyle hala pek çok insan için bunun geçerli olmadığını kabul etmek durumundayız. Sadece spor, özellikle de spora pasif katılım sinema, tiyatro, konser, kitap okuma gibi diğer rekreatif etkilere göre herkesin istediği takdirde ilgilenebileceği bir olanak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Spor, rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve rekreasyon karşılıklı olarak birbirlerini etkilerler. Spor insanların rekreatif gereksinimlerini karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da, sporun toplumsal yaygınlaşmasında ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir. Spor bu rolünü genellikle herkes için spor veya sağlık için spor gibi etkinlik rollerini yerine getirerek gerçekleştirmektedir. Spor bir boş zaman uğraşısı olarak yani amatörce yapılan şekliyle rekreatif faaliyet özelliği taşımaktadır. Dumas'a göre spor, insanın emrinde ve hizmetinde olursa rekreasyon faaliyeti, eğer insan sporun emrine girerse o zaman da spor bir meslek özelliği taşıyarak rekreasyon faaliyeti kapsamı dışında kalmaktadır. Kitle iletişim araçları sayesinde ülkenin hatta dünyanın hemen her yerinde gerçekleşen değişik spor aktiviteleri, evimizin içine kadar gelmektedir. Bu durumda oldukça zahmetsiz ve ucuz bir şekilde isteyen herkes sporla pasif olarak ilgilenebilmektedir.

İnsanların boş zamanlarını değerlendirme ihtiyaçlarının gündeme geldiği ilk yıllardan günümüze kadar, spor aktivitelerine seyirci olarak katılım çok yoğun bir şekilde devam

etmektedir. Günümüze nazaran rekreasyon faaliyetlerine seyirci olarak katılımın daha yoğun olduğu 19. yüzyılın başlarında tiyatrolar, sirkler, sinemalar ve büyük stadların tribünlerinde çeşitli sanatsal ve sportif faaliyetleri seyredenler, evlerinde radyo dinleyenler büyük yığınları oluşturmaktaydı. Bu yüzden rekreasyonun pasif türleri gelişim göstermekteydi. İnsanların sadece seyirci oldukları bir takım spor dallarının cazibesine kapılarak zamanla o dallardan bazılarında sporcu olarak yönlendirmeleri göz önüne alındığında pasif katılımın, aktiviteye geçişi özendirici bir durum olduğu da ortaya çıkmaktadır. Spor seyircisinin bu özellikleri onu bir sinema veya tiyatro seyircisinden ayırmaktadır. Diğer yandan sporun pasif yönünün teşvik edilmesi, eğitimsizlikle beraber, öncelikle rekreasyonun ticari bir değer taşıdığı anlayışından ileri gelmektedir ki, bu yüzden sporu aktif olarak yapanların değil, sporu seyredenlerin sayılarında artış meydana gelmektedir. Ancak toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmenin de etkisiyle durumun tersine çevrilmeye başladığı görülmektedir. İnsanlar giderek, hekimlerin önerileriyle teknolojik gelişmelerin yol açtığı hareketsizlik nedeniyle ortaya çıkan sağlık sorunları karşısında spora aktif olarak katılmayı tercih etmektedirler. Sporcuların toplum içindeki statülerinin yükselmesi de ebeveynlerin çocuklarını öğrenimleri dışında spora katılmaya teşvik etmesine yol açmış, çocukların rekreatif etkinliklerinde spor ilk sıralarda yerini almıştır.

Yapılan araştırmalar, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetleri tercih eden insanların sayısının, diğer faaliyetlere katılanların sayılarından daha fazla olduğunu göstermektedir. Örneğin Almanya'da halkın %61'ri boş zaman etkinliklerinden sporu tercih etmektedirler. Ayrıca 1987 yılında Almanya'da 6-16 yaş arasındaki 190. 000 kişi üzerinde anket yoluyla yapılan bir araştırmada gençlerin %60'ının boş zamanlarını spor yaparak geçirdikleri görülmüştür. Boş zamanlarda sportif faaliyetlere aktif katılmayı tercih etme oranının yüksek olmasındaki temel nedenler, sporun kişisel ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca sportif faaliyetlerin katılım kolaylığı, çalışma rahatlığı, her yaşın, her cinsin ve herkesin zevk ve isteklerine yanıt verebilecek tercih olanağı vardır. Sosyalleştirici, toplumsal birliği sağlayıcı, sağlık kazandırıcıdır. Sanatsal ve folklorik değeri vardır. Bütün bunların yanında rekreasyonla daha yakın ilgisi bakımından sporun çeşitlilik, değişkenlik ve hareket özelliklerinden bahsedebiliriz. Rekreatif bir etkinlik olarak spora ilginin artması çeşitli toplumsal kurumları bu konuda organizasyonlar yapmaya yöneltmektedir. Okullar, spor kulüpleri, çeşitli dernekler ve devlet kuruluşları müsabaka niteliği taşımayan rekreatif amaçlı sportif etkinlikleri düzenlemeye başlamışlardır. Trakking, jogging, rafting gibi yeni bir takım spor branşları bu organizasyonlarla gündeme gelmeye başlamış, böylece sporun yeni çeşitlerinin tanıtılması ve yaygınlaşması da sağlanmıştır. Rekreasyon eğitimi için düzenlenen kampanyalarının artarak rağbet görmesi bir yandan sportif aktivitelerin insanların günlük yaşamının bir parçası haline gelmesine katkıda bulunurken diğer yandan da ortak ilgi ve heyecanların paylaşıldığı ortamlar yaratarak kişileri yabancılaşmaktan kurtarmakta hoşgörü, gelişmiş sosyal ilişkiler ve sosyal uyum yaratmaktadır.

Rekrasyon ve Turizm İlişkisi

Turizmin içinde boş zaman ve rekreasyon kavramının yer aldığı tanımlarda yapılmaktadır. Bu açıdan Zedek turizmi, piknik, seyahat ve bir yerin yabancıları olan şahısların kaldıkları yerde devamlı veya geçici, asli kazanç amacına yönelik faaliyette bulunmamaları şartıyla konaklamaları ile ilgili olarak, boş zaman değerlendirilmesi, insanlar arası karşılaşmaların teşviki, yenilenmesi, korunması aynı şekilde bilgilerini aktarma imkanlarından yararlanmasını yönlerinin de etkisi altındaki iktisadi, toplumsal, hissi ilişkilerin ve olayların bütünü olarak tanımlanmıştır.

İnsanlar geçici süreler içinde ,normal hayatlarını sürdürdükleri yerlerden ayrılarak başka yerlere gitmekte buralarda dinlenme,gezip görme,eğlenme ve öğrenme gibi sosyal kültürel ve psikolojik faaliyetlerde bulunarak ekonomik ve sosyal alanda geniş etkiler doğuran turizm olayını meydana getirmektedirler.

Rekreasyonun önemli bir alanını oluşturan turizmin,beş temel özelliği bulunmaktadır.

1-Turizm bir dizi olay ve ilişkinin bir bütünüdür.bunlardan yalnızca biri değildir.

2-Bu olaylar ve ilişki,çeşitli yerlerde seyahat eden insanların,bu hareketlerinde ve burada konaklamalarından kaynaklanır.Bu özellik konunun dinamik yönünün seyahat ,statik yönün ise konaklama olduğunu göstermektedir.

3-seyahat ve konaklama,normal olarak yaşanan dışındaki yerlerde olmaktadır.Böylelikle seyahat edilen ve konaklanan yerlerde buralarda yaşayan ve çalışan insanlarınkinden farklı faaliyetler ortaya çıkmaktadır.

4-Yer değiştirmeler,geçici ve kısa dönemli bir nitelik taşımaktadır.Seyahate çıkan kişinin birkaç gün,hafta ya da ay içerisinde geriye dönme niyetinin bulunması gerekmektedir.

5-Ziyaret edilen yerlerde kazanç sağlamaya yönelik çalışma söz konusu değildir.Bu durum ziyaret,iş bulmak ya da iş kurmak gibi amaçla da ilişkili değildir.

Bu temel özelliklere göre turizm,yabancıların sürekli yerleşmeye dönüşmeyecek ve herhangi kazanç getirici faaliyetle ilişkisi olmayacak şekilde seyahat etmelerinden ve konaklamalarından dolayı ortaya çıkan olayların ve ilişkilerin tümüdür.

Günümüz turizmin muhtevası ve nedenleri ile ilgili önemli bir unsuru olan rekreasyonun,spatt'ın tanımında yer aldığını görmekteyiz.Bu anlayışla turizmi dinlenme ve onunla ilişkili ihtiyaçların tatmini nedeniyle boş zaman harcamasından ortaya çıkan,tüketim harcamaları ile belirlenen geçici yer değiştirmeye bağlı olan ilişkilerin ve olayların tamamıdır diye tanımlanmaktadır.

Okul-Rekrasyon İlişkisi

Okulların fonksiyonları,zaman içerisinde büyük değişikliklere uğramış,günümüzde de bu süreç devam etmektedir.İlk dönemlerde,okulda sadece öğretmen öğrenci ilişkisi varken, zamanla matbaanın ve diğer teknik araçların (Film,radyo,TV,bilgisayar ve diğer araç gereçler) hizmete sokulması bu ilişkiyi,eğitimin tek ögesinin öğretmen olmadığını ve diğer faktörlerle de eğitimin büyük ölçüde gerçekleştiğini ortaya koymuştur.Burada,öğretmenin azalmamı,gelişen teknolojiyi emrine alarak daha da artmıştır.

Okulun,değişen bu fonksiyon süreci içerisinde,rekreasyon eğitimi önemli bir yer tutmaktadır.

Okullar genel olarak rekreasyon konusunda beş temel sorumluluk ortaya koyarlar

1.Okullar,genç öğrencilerin eğitiminde zevk alabilecekleri,resim,müzik,beden eğitimi,sanat gibi rekreatif yolları eğitimin hizmetine sokarak zevkli bir eğitim verirler.

2.Okullar,eğitim ve rekreasyon arasındaki ilişkiyi maksimum düzeyde tutarlar.

3.Okullar,eğitimin programıyla,rekreasyon programlarını birlikte geliştirirler.

4.Okullar,çevre insanlarında imkanlarını rekreasyon alanına teşvik ederler.

5.Okullar,rekreasyonun yararlarını çevre insanlarına anlatabilirler.

Okullar,beden eğitimi,resim,müzik gibi derslerin de içinde yer aldığı öğretim programlarında,aynı zamanda öğrencilere rekreasyon eğitimi sunmaları dışında;esas rekreasyon eğitimini,ders dışı rekreatif etkinlik programlarını hayata geçirerek vermektedirler.

3.YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Araştırmanın Modeli Anket Surveydir.

3.2. Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evreni; Türkiye'deki Liselerdeki son sınıfta okuyan tüm öğrenciler, örnekleme ise; Muğla merkez ve dokuz ilçe merkezinde okuyan lise son sınıfındaki 17-18 yaşındaki 30'ar öğrenci (n= 300 öğrenci) oluşturmuştur.

3.3.Anket Sorularının Hazırlanması ve Uygulanması:

Lise son sınıfta okuyan öğrencilerinin boş zaman değerlendirme biçimlerini araştırmak için uzman görüşleri alınarak hazırlanan 30 sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır. Anket soruları iki bölümden oluşmuş 1 bölümde ankete katılan öğrenciler ile ilgili genel bilgileri kapsayan sorular (7 soru), 2. bölümde ise Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme biçimlerini sorgulayan 23 soru hazırlanmıştır. Muğla merkez Turgut Reis Lisesinde soruların anlaşılabilirliğini kontrol etmek için 20 öğrenciye ön uygulama yapılmış ve bazı sorular elemine edilmiştir. Toplam 300 anket verilmiş, hepsi geri alınmıştır.

Muğla merkez ve 9 ilçesindeki toplam 10 okuldaki yaşları 17-18 olan öğrencilere anketi uygulamak için Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğünden resmi izin alınmış ve anketler okul yöneticileri ve ders öğretmenlerinin de yardımı ile tarafından uygulanmıştır.

3.4.İstatiksel Analiz

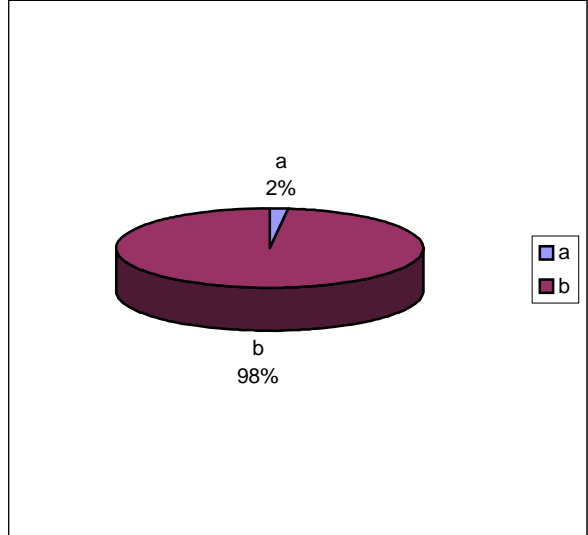
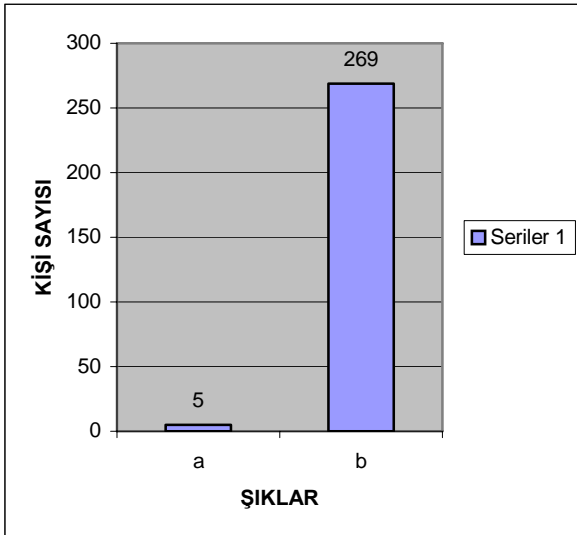
Öğrencilerin anket sorularına verdiği cevaplar bilgisayara geçirilerek, tablolar haline getirilmiş, sorular frekans (t) ve yüzde (%) değerlerine göre yorumlanmış ve öğrencilerin eğilimleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bölüm I: Genel Bilgiler

2. Deneklerin Yaşlarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
15-16	5	%2
17-18	269	%98
19-20	0	%0
21-22	0	%0
23 ve üstü	0	%0
Cevapsız	26	-
Toplam	300	%100

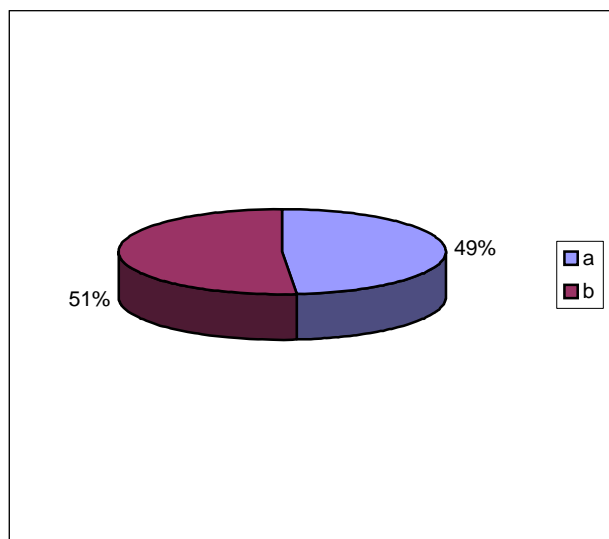
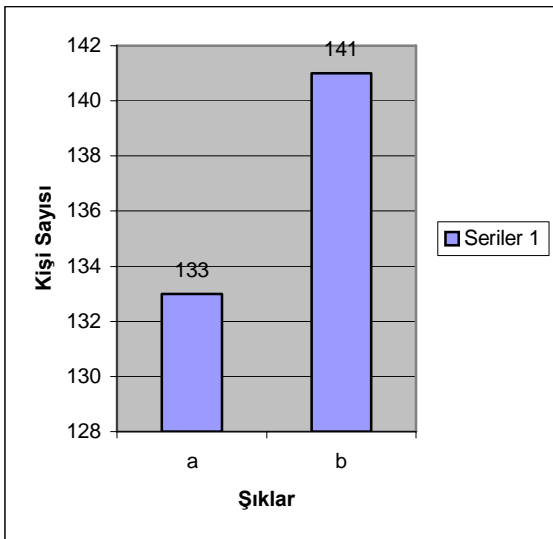
Bu soruda deneklere yaşları soruldu ve ankete katılan 300 kişiden 5 tanesi (%2) 15-16 yaş arası olup, 269 tanesi (%98) 17-18 yaşındadır. Bu soruya 26 kişi cevap vermemiştir

3. Deneklerin Cinsiyetini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Erkek	133	%49
Bayan	141	%51
Cevapsız	26	-
Toplam	300	%100

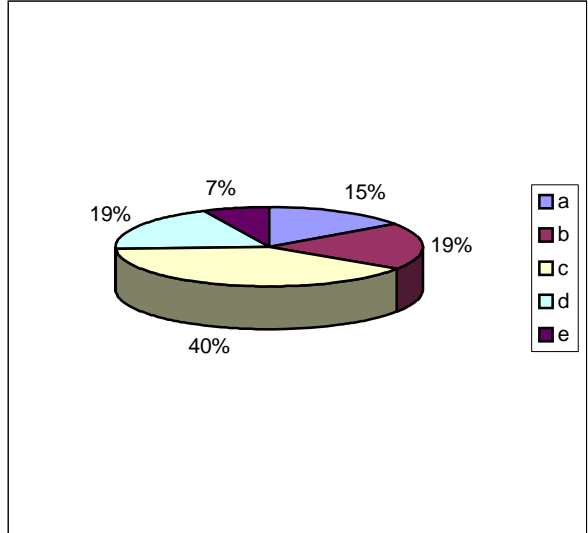
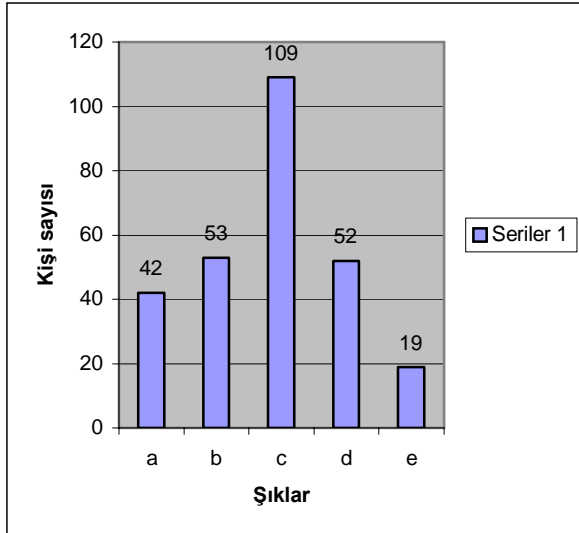
Bu soruda deneklere cinsiyetleri sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 133 tanesi (%49) erkek, 141 tanesi (%51) bayandır. Bu soruya 26 kişi cevap vermemiştir.

4. Ankete Katılanların Kardeş Sayısını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Kardeşim yok	42	%15
1	53	%19
2	109	%40
3	52	%19
4 ve üstü	19	%7
Cevapsız	25	-
Toplam	300	%100

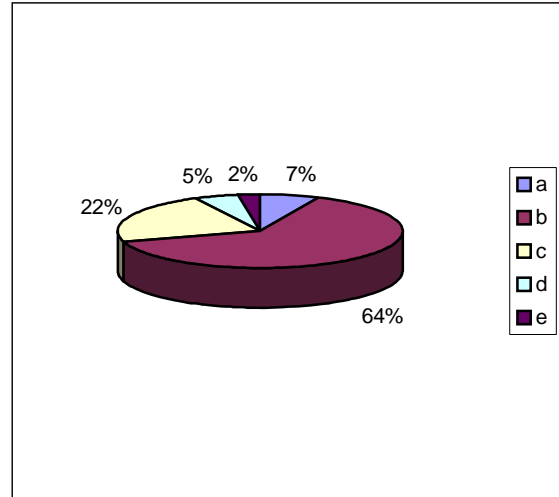
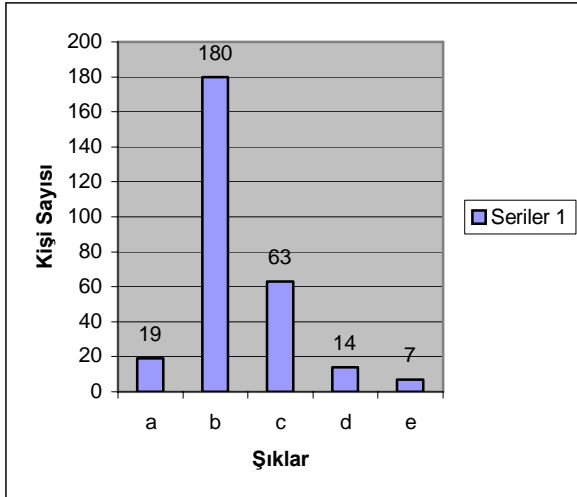
Bu soruda deneklere kaç kardeşleri olduğu sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 42 tanesinin (%15) kardeşi bulunmamakta, 53 tanesinin (%19) bir kardeşi, 109 tanesinin (%40) iki kardeşi, 52 tanesinin (%19) üç kardeşi, 19 tanesinin de (%7) dört ve dörtten fazla kardeşi bulunmaktadır. Bu soruya 25 kişi cevap vermemiştir.

5. Ankete Katılanların Aile Gelirlerini Nasıl Sağlandığını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Annem alışıyor	19	%7
Babam alışıyor	180	%64
Her ikisi de alışıyor	63	%22
İkisi de alışmıyor	14	%5
Başka	7	%2
Cevapsız	17	-
Toplam	300	%100

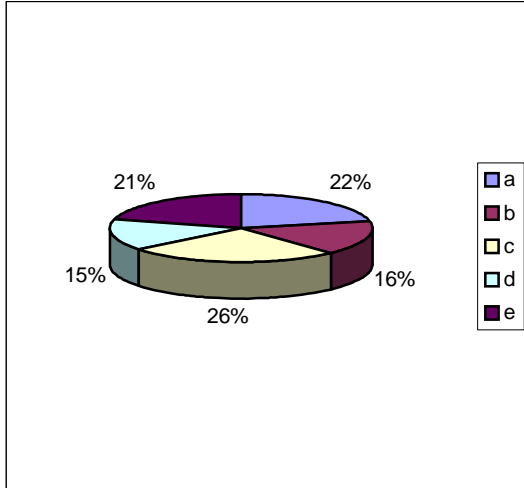
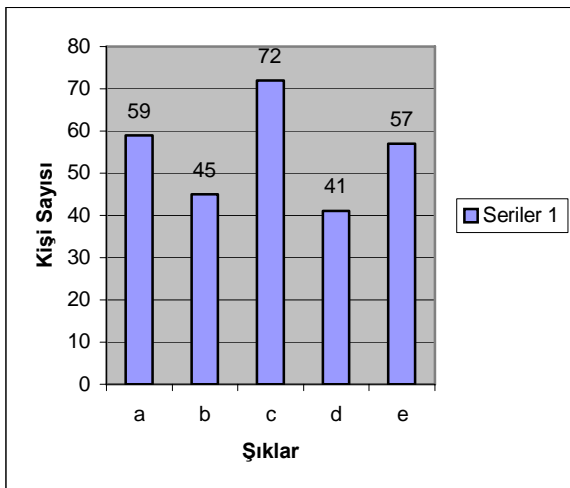
Bu soruda deneklere ailelerinin gelir kaynakları soruldu. Ankete katılan 300 kişiden 19 tanesinin (%7) annesi, 180 tanesinin (%64) babası, 63 tanesinin (%22) hem annesi hem de babası çalışmaktadır. 14 tanesinin (%5) hem annesi hem de babası çalışmamaktadır. 7 tanesi (%2) başka cevaplar vermiştir. Bu soruyu 17 kişi cevaplamamıştır.

7. Ankete Katılanların Ailelerinin Aylık Gelirini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
0-200 milyon	59	%22
201-400 milyon	45	%16
401-600 milyon	72	%26
601-800 milyon	41	%15
800 milyon ve üstü	57	%21
Cevapsız	26	-
Toplam	300	%100

Bu soruda deneklere ailelerinin aylık gelirlerinin ne kadar olduğu sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden, 59 tanesi (%22) 0-200 milyon, 45 tanesi (%16) 201-400 milyon, 72 tanesi (%26) 401-600 milyon, 41 tanesi (%15) 601-800 milyon, 57 tanesi de (%21) 800 milyon ve üstünde rakamlar yazmışlardır. Bu soruya 26 kişi cevap vermemiştir.

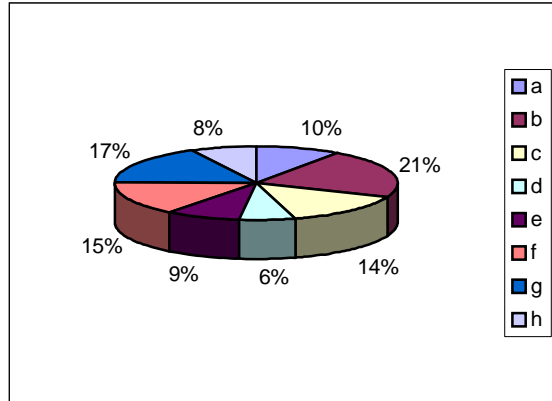
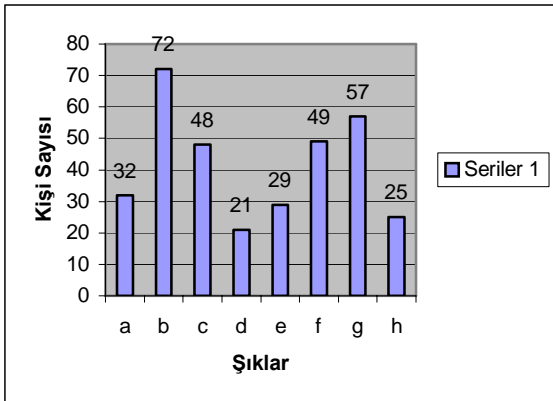

Bölüm II: Boş Zamanların Değerlendirilmesi

1. Deneklerin Derslerinin Olmadığı Saatlerde Genellikle Neler Yaptıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Spor yaparım veya izlerim	32	%10
Dinlenirim	72	%21
Kitap, gazete, dergi okurum	48	%14
Part-time çalışırım	21	%6
Lokal, kiraathane ve pastaneye giderim	29	%9
Müzik dinlerim	49	%15
Arkadaşlarımla birlikte olurum	57	%17
Üniv. Haz. Kursuna giderim	25	%8
Başka	0	%0
Cevapsız	0	-
Toplam	333	%100

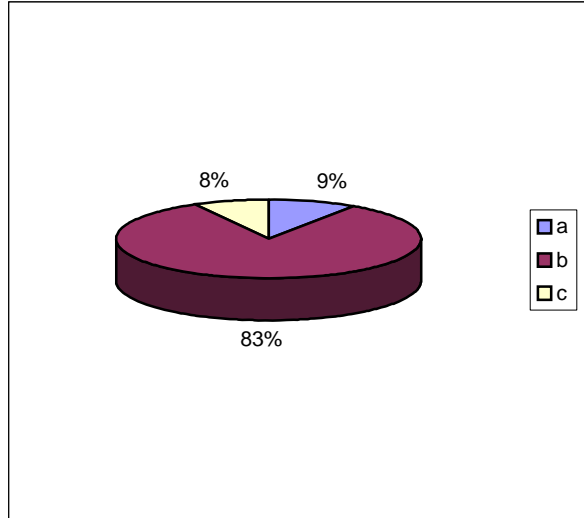
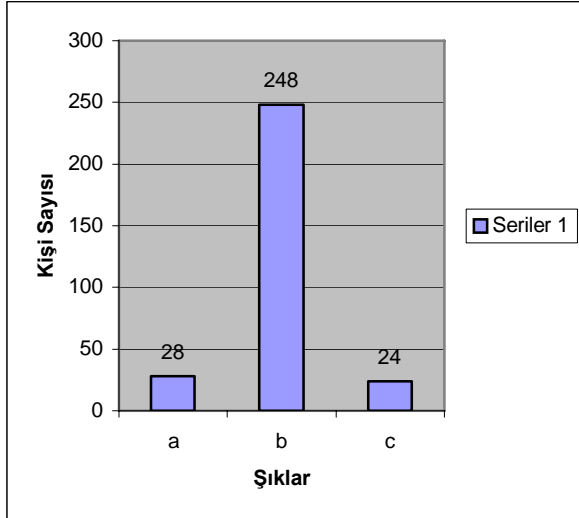
Bu soruda deneklere ders saatleri dışında neler yaptıkları sorulmuştur. Anketteki cevaplardan; a şikkına 32 kişi, b şikkına 72 kişi, c şikkına 48 kişi, d şikkına 21 kişi, e şikkına 29 kişi, f şikkına 49 kişi, g şikkına 57 kişi, h şikkına 25 kişi cevap vermiştir. I şikkına cevap verilmemiştir.

2. Deneklerin Cumartesi veya Pazar Günü Gelir Getirecek Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	28	%9
Hayır	248	%83
Bazen	24	%8
Cevapsız	0	-
Toplam	300	%100

Bu soruda deneklere hafta sonları çalışıp çalışmadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 28 tanesi (%9) evet, 248 tanesi (%83) hayır, 24 tanesi (%8) bazen diye cevaplandırmıştır.

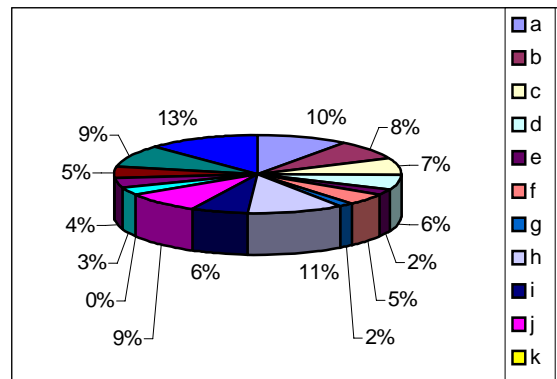
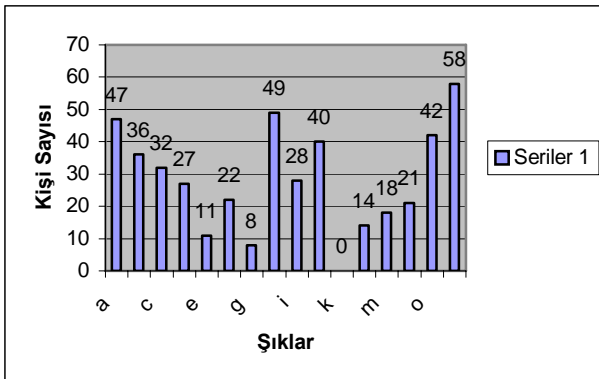

4. Deneklerin Yaz Tatili ve Şubat Tatilinde Neler Yaptıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Kitap, gazete ve dergi okurum	47	%10
Spor yaparım	36	%8
Ava giderim, balık tutarım	32	%7
Yüzmeye giderim	27	%6
Üniv. Haz. Kursuna giderim	11	%2
Arkadaş ve akraba ziyaretlerine giderim	22	%5
Kahve, Lokal ve Kiraathaneye giderim	8	%2
Dinlenirim	49	%11
Alışveriş yaparım	28	%6
Müzik dinlerim	40	%9
Bar birahane ve gazinoya giderim	0	%0
Sinema ve tiyatroya giderim	14	%3
Müzik aleti çalarım	18	%4
Pikniğe giderim	21	%5
Gezerim	42	%9
T.V seyredirim	58	%13
Başka	0	%0
Cevapsız	0	-
Toplam	453	%100

Bu soruda deneklere yaz tatili ve şubat tatilinde ne yaptıkları sorulmuştur. Ankete katılanların %10'a şikkına, %8'i b şikkına, %7'si c şikkına, %6'sı d şikkına, %2'si e şikkına, %5'i f şikkına, %2'si g şikkına, %11'i h şikkına, %6'sı i şikkına, %9'u j şikkına, %3'ü l şikkına, %4'ü m şikkına, %5'i n şikkına, %9'u o şikkına, %13'ü ö şikkına cevap vermiştir. k şikkına cevap veren olmamıştır.

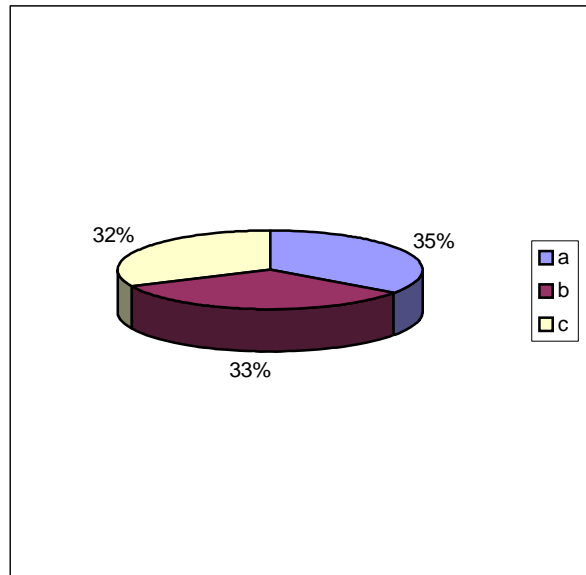
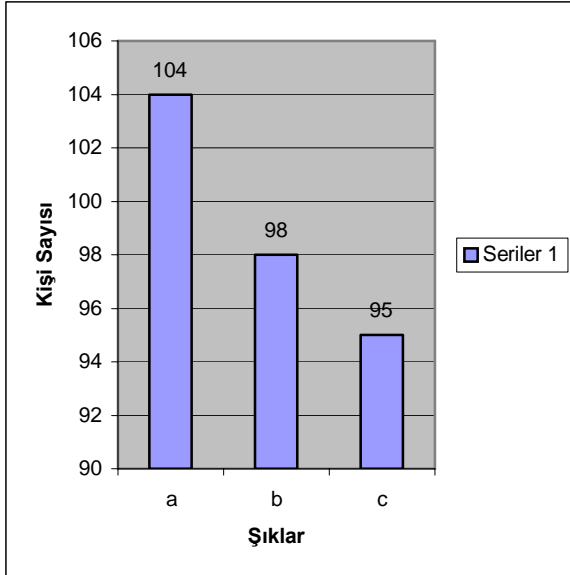
Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır.

5. Deneklerin Okul Yöneticilerinin Boş Zamanların Değerlendirilmesinde İmkan Sağlayıp Sağlamadıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	104	%35
Hayır	98	%33
Kısmen	95	%32
Cevapsız	3	-
Toplam	300	%100

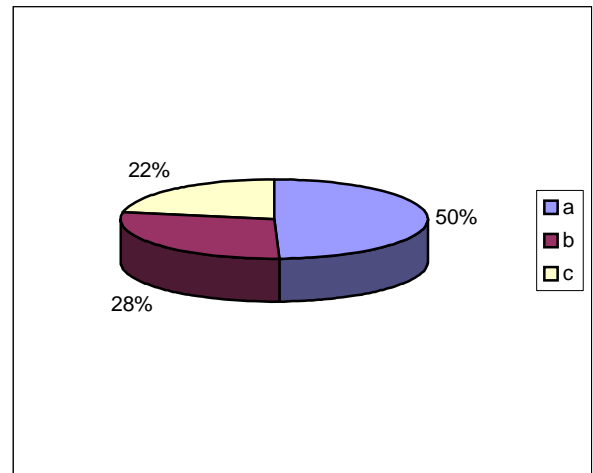
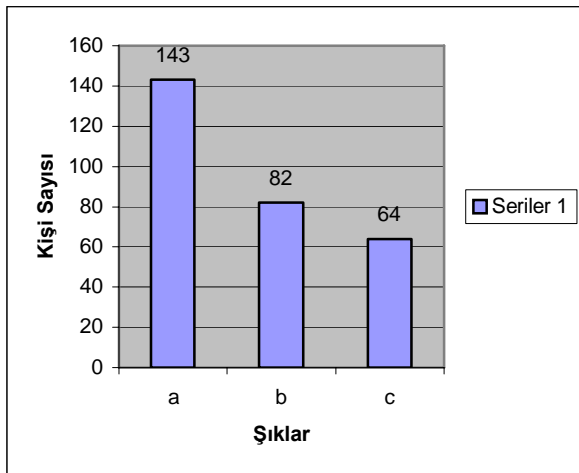
Bu soruda deneklere okul yöneticilerinin, onların boş zamanları değerlendirmelerinde yardımcı olup olmadıkları soruldu. Ankete katılan 300 kişiden 104 tanesi (%35) a şıkkına, 98 tanesi (%33) b şıkkına, 95 tanesi (%32) c şıkkına cevap vermiştir.

6. Deneklerin Okullarında Boş Zaman Eğitimi ile İlgili Bilgiler Alıp Almadıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	143	%50
Hayır	82	%28
Kısmen	64	%22
Cevapsız	11	-
Toplam	300	%100

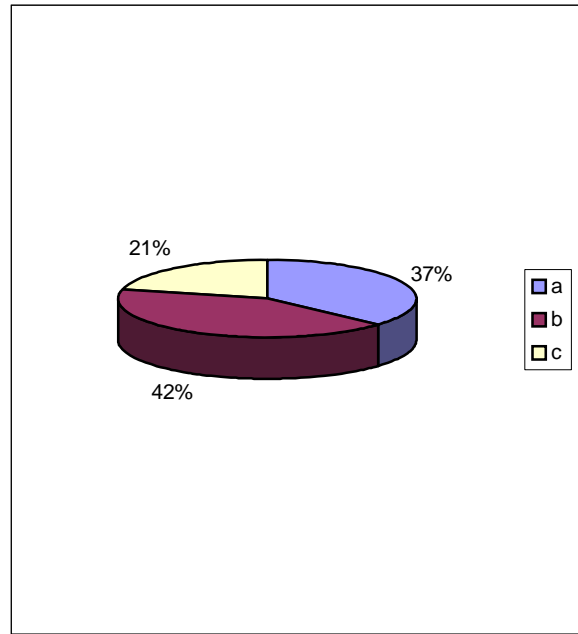
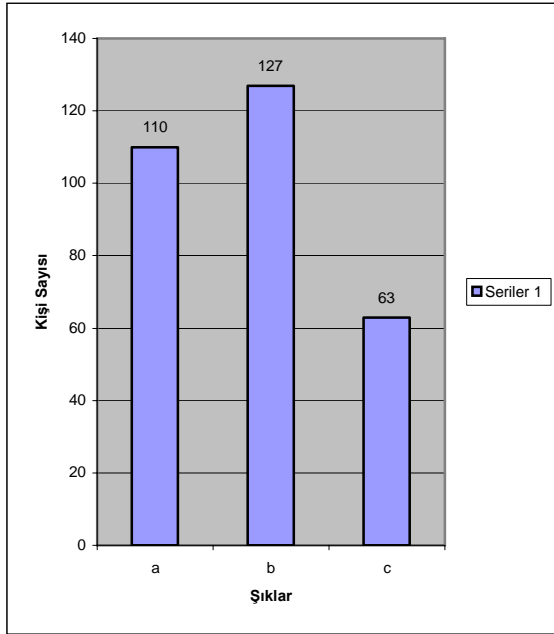
Bu soruda deneklere boş zamanlarını değerlendirmek için okul yönetiminden yardım alıp almadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 143 tanesi (%50) a şikkına, 82 tanesi (%28) b şikkına, 64 tanesi (%22) c şikkına cevap vermiştir. Bu soruyu 11 kişi cevaplamamıştır.

7. Deneklerin Boş Zamanlarını Değerlendirilmesiyle İlgili Yayınlar Okuyup Okumadıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	110	%37
Hayır	127	%42
Kısmen	63	%21
Cevapsız	0	-
Toplam	300	%100

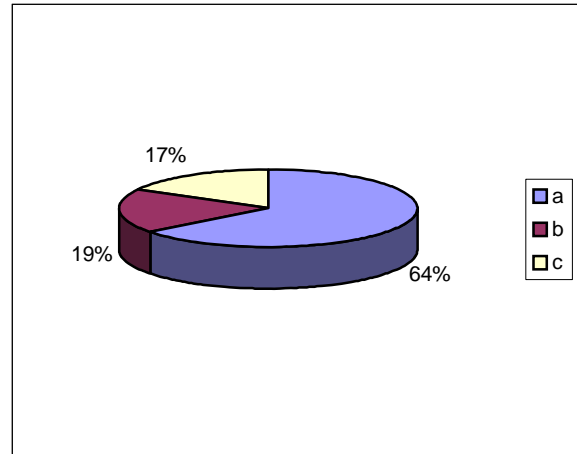
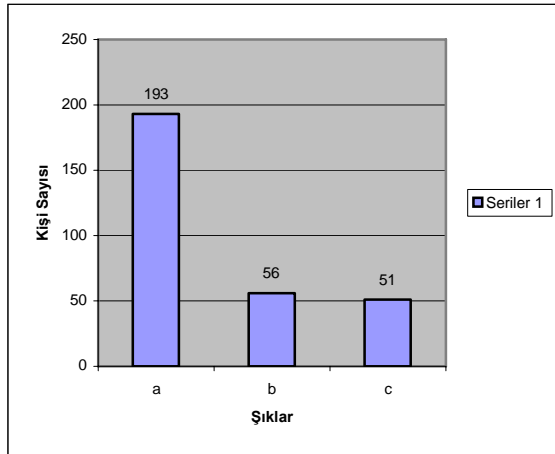
Bu soruda deneklere boş zamanlarını değerlendirmek adına yayınlar okuyup okumadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 110 tanesi (%37) a şikkına, 127 tanesi (%42) b şikkına, 63 tanesi (%21) c şikkına cevap vermiştir.

8. Deneklerin Öğretmenlerinin Boş Zamanların Değerlendirilmesiyle İlgili Bilgiler Verip Vermediklerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	193	%64
Hayır	56	%19
Kısmen	51	%17
Cevapsız	0	-
Toplam	300	%100

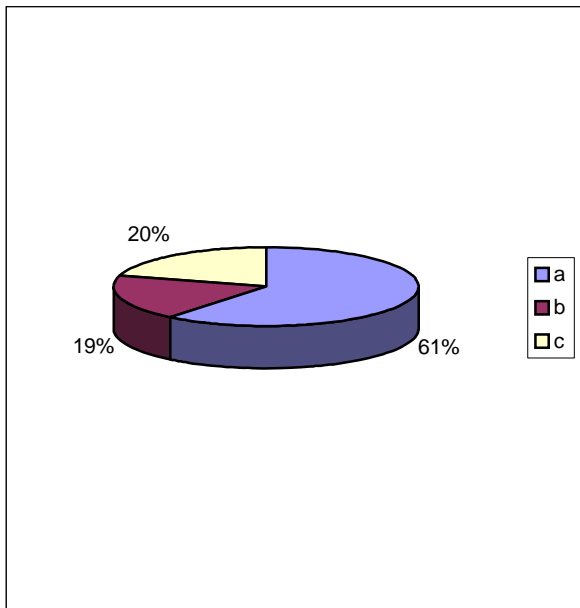
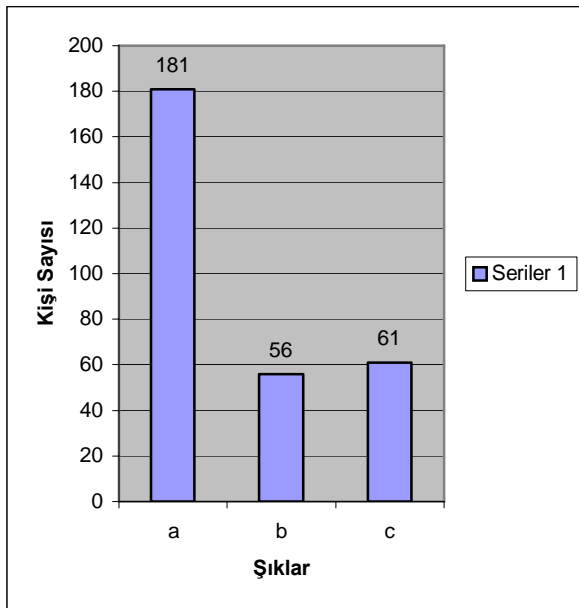
Bu soruda deneklere öğretmenlerinin boş zamanlarını değerlendirmek adına yardımcı olup olmadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 193 tanesi (%64) a şikkına, 56 tanesi (%19) b şikkına, 51 tanesi (%17) c şikkına cevap vermiştir.

9. Deneklerin Ailelerinin Boş Zamanlarını Değerlendirilmesi ile İlgili Bilgiler Verip Vermediklerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	181	%61
Hayır	56	%19
Kısmen	61	%20
Cevapsız	2	-
Toplam	300	%100

Bu soruda deneklere ailelerinin boş zamanlarını değerlendirmek adına yardımcı olup olmadıkları sorulmaktadır. Ankete katılan 300 kişiden 181 tanesi (%61) a şikkına, 56 tanesi (%19) b şikkına, 61 tanesi (%20) c şikkına cevap vermiştir.

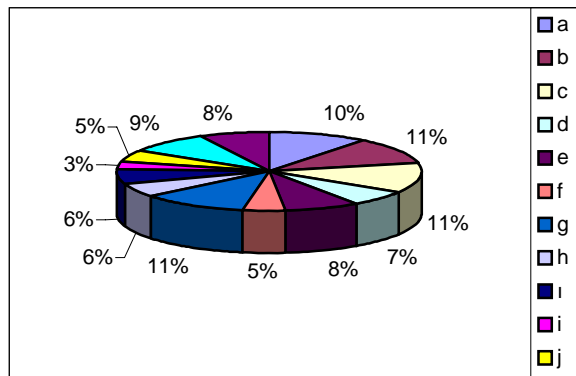
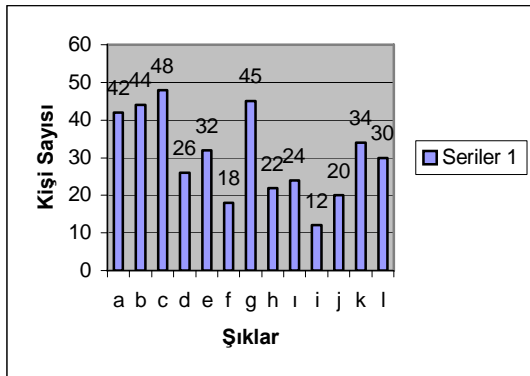

10. Deneklerin Hafta İçi Okul Çıkışı Boş Saatlerini Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Kitap gazete ve dergi okurum	42	%10
Müzik dinlerim	44	%11
T.V izlerim	48	%11
Lokal, Kiraathane ve Kahveye giderim	26	%7
Gezerim	32	%8
Bar birahane ve gaziroya giderim	18	%5
Dinlenirim	45	%11
Müzik aleti çalarım	22	%6
Sinema ve tiyatroya giderim	24	%6
El işleri ve sanatla uğraşırım	12	%3
Üniv. Haz. Kursuna giderim	20	%5
Arkadaş ziyaretine giderim	34	%9
Alış veriş yaparım	30	%8
Cevapsız	0	-
Toplam	397	%100

Bu soruda deneklere okul çıkışlarında boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri sorulmuştur. Anketteki cevaplardan 42 tanesi(%10) a şıkkı, 44 tanesi(%11) b şıkkı, 48 tanesi(%11) c şıkkı, 26 tanesi(%7) d şıkkı, 32 tanesi(%8) e şıkkı, 18 tanesi(%5) f şıkkı, 45 tanesi(%11) g şıkkı, 22 tanesi(%6) h şıkkı, 24 tanesi(%6) ı şıkkı, 12 tanesi(%3) i şıkkı, 20 tanesi(%5) j şıkkı, 34 tanesi(%9) k şıkkı, 30 tanesi(%8) l şıkkını cevaplamıştır.

Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır

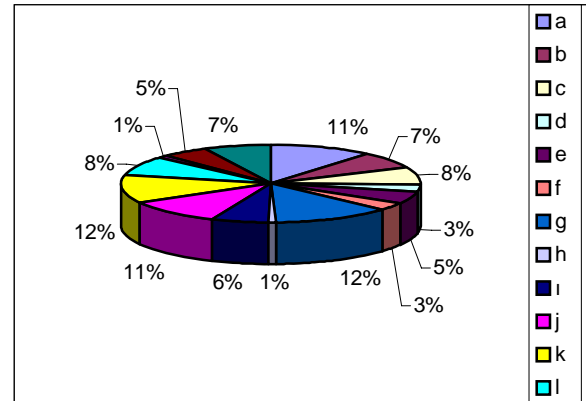
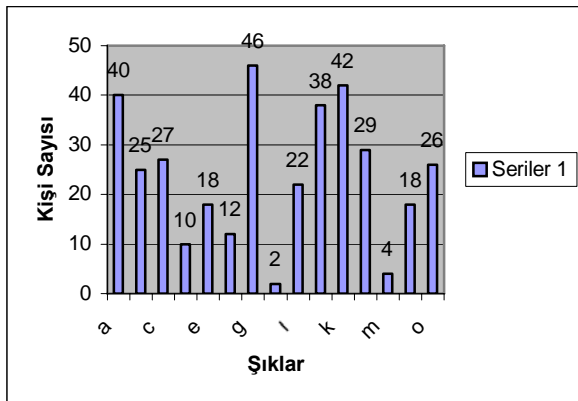

11. Deneklerin Hafta Sonlarında Boş Vakitlerini Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Spor yaparım	40	%11
Spor müsabakalarını izlerim	25	%7
Pikniğe giderim	27	%8
Ava giderim	10	%3
Yüzmeye giderim	18	%5
Balığa giderim	12	%3
Kahve, lokal ve kıraathaneye giderim	2	%1
Alış veriş yaparım	22	%6
T.V seyredirim	38	%11
Müzik dinlerim	42	%12
Üniv. Haz. Kursuna giderim	29	%8
Bar birahane ve gazinoya giderim	4	%1
Dinlenirim	18	%5
Arkadaş ziyaretine giderim	26	%7
Gezerim	46	%12
Başka	0	%0
Cevapsız	0	-
Toplam	359	%100

Bu soruda deneklere hafta sonlarını nasıl değerlendirdikleri sorulmuştur. Ankete katılanlardan 40 tanesi(%11) a şıkkına, 25 tanesi(%7) b şıkkına, 27 tanesi(%8) c şıkkına, 10 tanesi(%3) d şıkkına, 18 tanesi(%5) e şıkkına, 12 tanesi(%3) f şıkkına, 46 tanesi(%12) g şıkkına, 2 tanesi(%1) h şıkkına, 22 tanesi(%6) i şıkkına, 38 tanesi(%11) j şıkkına, 42 tanesi(%12) k şıkkına, 29 tanesi(%8) l şıkkına, 4 tanesi(%1) m şıkkına, 18 tanesi(%5) n şıkkına 26 tanesi(%7) o şıkkına cevap vermiştir.

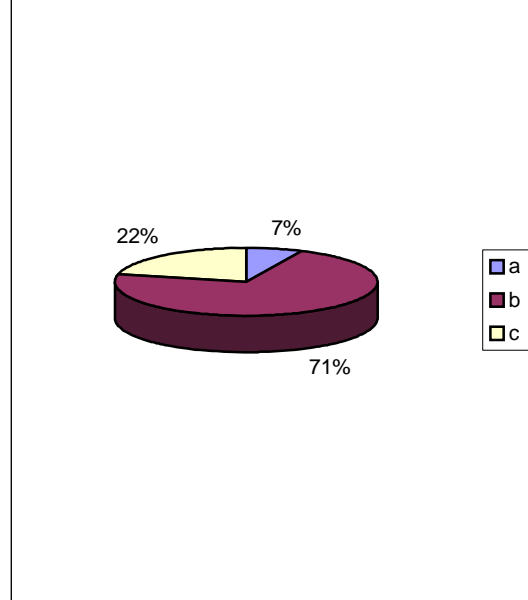
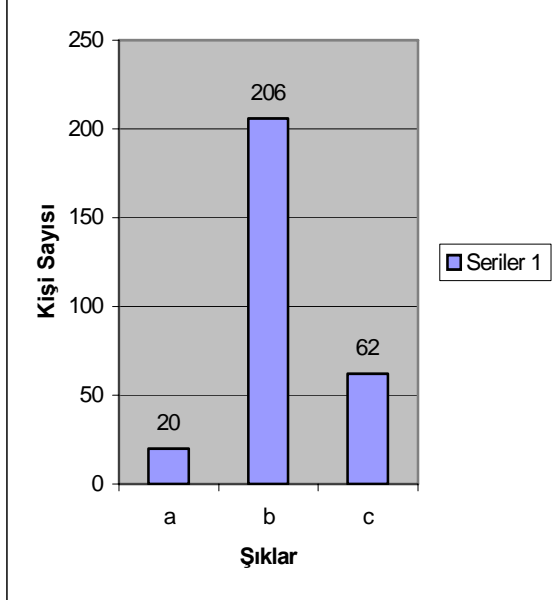
Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır

12.Deneklerin Boş Zamanlarını Doldurmakta Zorluk Çekip Çekmediklerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	20	%7
Hayır	206	%71
Bazen	62	%22
Cevapsız	12	-
Toplam	300	%100

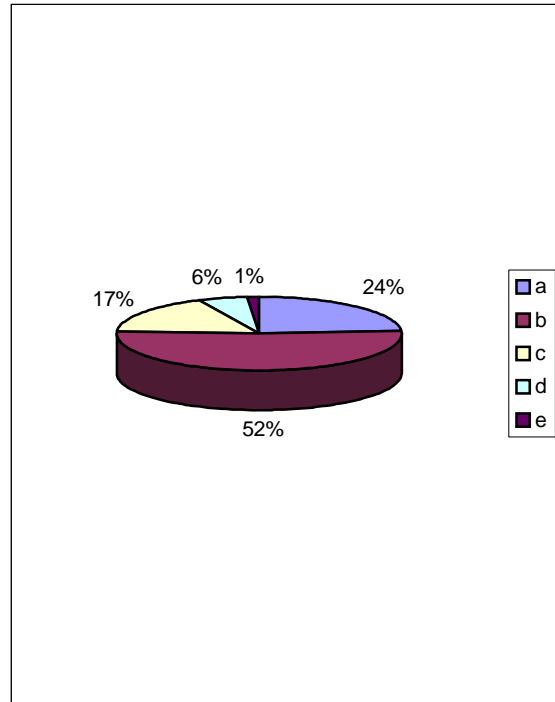
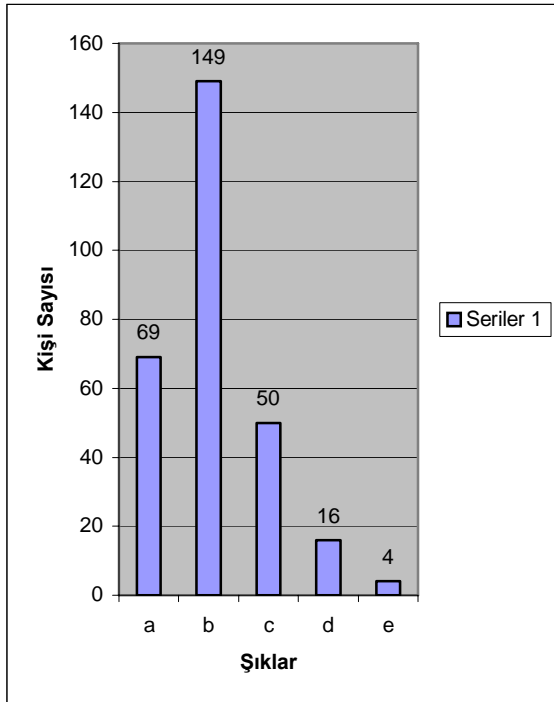
Bu soruda deneklere boş zamanlarını değerlendirirken zorluk çekip çekmedikleri sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 20 tanesi (%7) evet, 206 tanesi (%71) hayır, 62 tanesi (%22) bazen cevaplarını vermiştir. 12 kişi bu soruyu cevaplamamıştır.

13. Deneklerin Haftada Kaç Gün Boş Zaman Faaliyetlerine Katıldıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Hiç	69	%24
1-2 gün	149	%52
3-4 gün	50	%17
5-6 gün	16	%6
7 gün	4	%1
Cevapsız	12	-
Toplam	300	%100

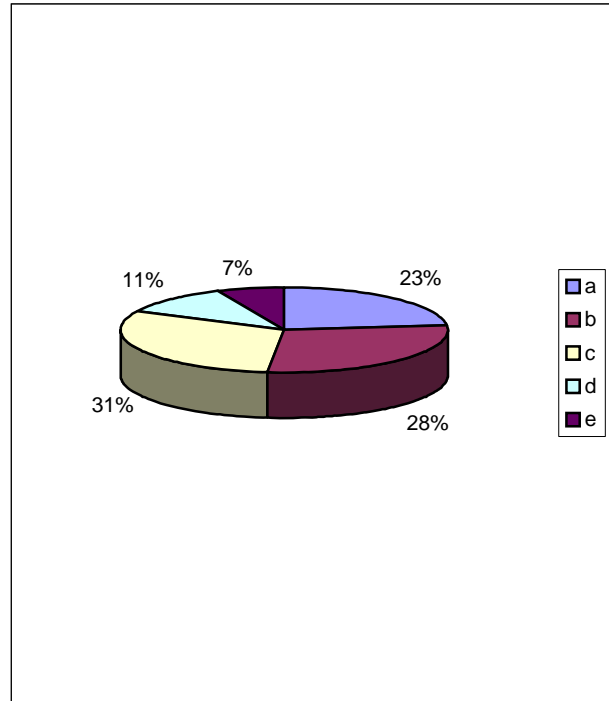
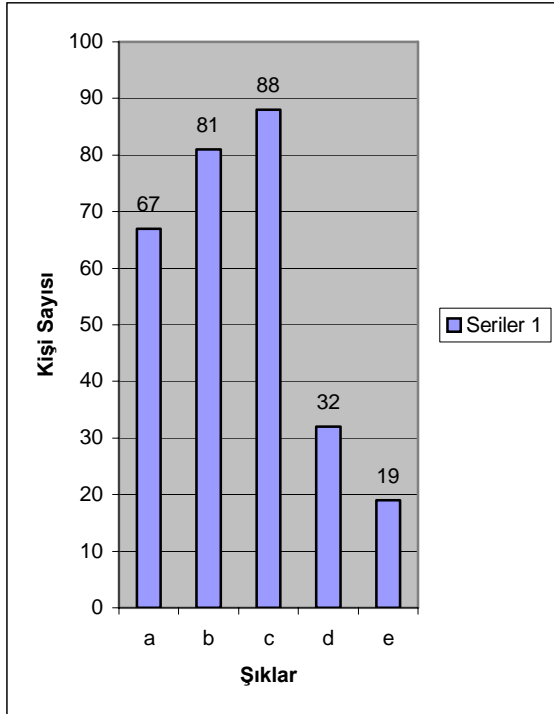
Bu soruda deneklere haftada kaç gün boş zaman faaliyetlerine katıldıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 69 tanesi (%24) a şıkkına, 149 tanesi (%52) b şıkkına, 50 tanesi (%17) c şıkkına, 16 tanesi (%6) d şıkkına, 4 tanesi (%1) e şıkkına cevap vermiştir. 12 kişi bu soruya cevap vermemiştir.

14. Deneklerin Günde Kaç Saat Boş Zaman Faaliyetlerine Katıldıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Hiç	67	%23
1	81	%28
2	98	%31
2	32	%11
4 ve daha fazla	19	%7
Cevapsız	3	-
Toplam	300	%100

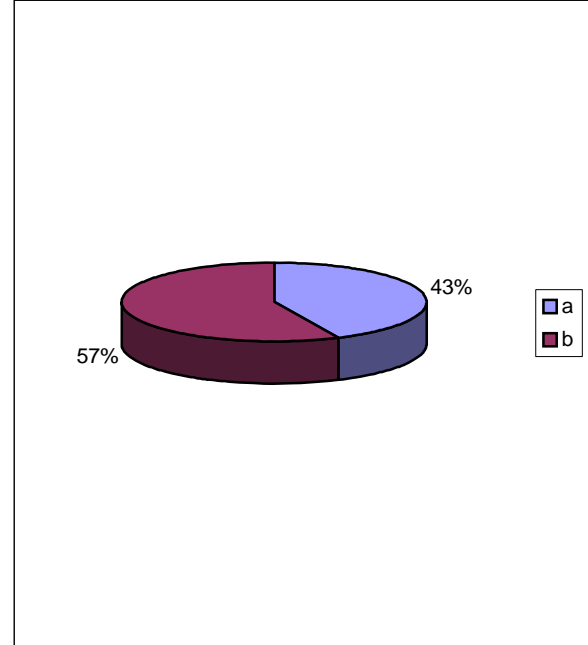
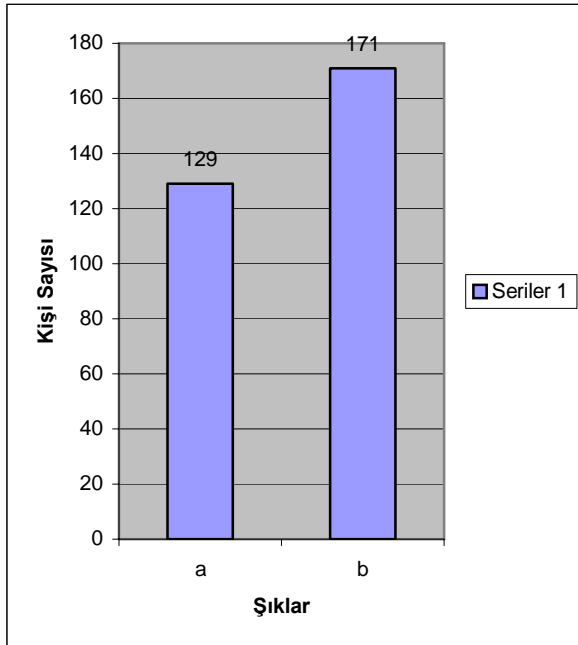
Bu soruda deneklere günde kaç saat boş zaman faaliyetlerine katıldıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 67 tanesi (%23) a şikkına, 81 tanesi(%28) b şikkına, 98 tanesi (%31) c şikkına, 32 tanesi (%11) d şikkına, 19 tanesi (%7) e şikkına cevap vermiştir. 3 kişi bu soruyu cevaplamamıştır.

15. Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Yeterince Katılabiliyor mu?

Seçenekler	N	%
Evet	129	%43
Hayır	171	%57
Cevapsız	0	-
Toplam	300	%100

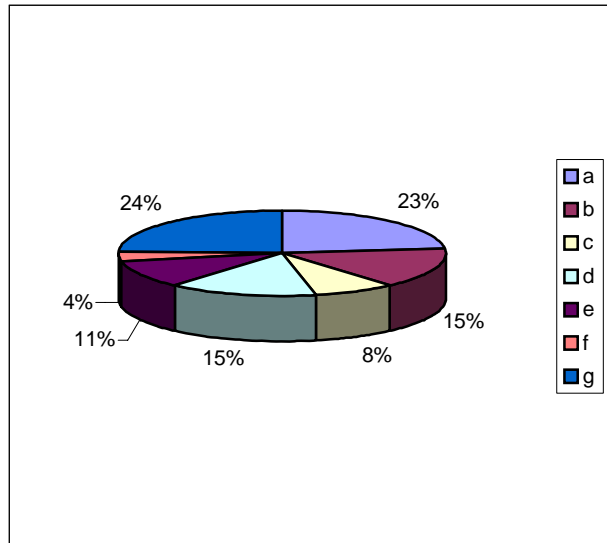
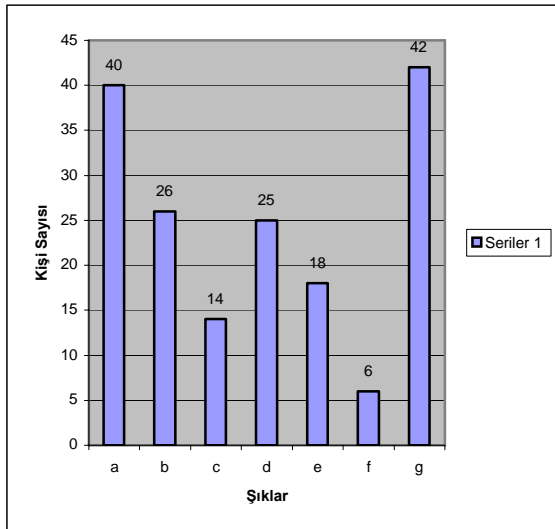
Bu soruda deneklere boş zaman faaliyetlerine yeterince katılıp katılmadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 129 tanesi (%43) evet, 171 tanesi (%57) hayır cevabını vermiştir.

16. Deneklerin Cevabı Hayırsa Boş Zaman Faaliyetlerine Yeterince Katılmama Sebeplerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Ekonomik yetersizlik	40	%23
Hangi faaliyeti nasıl ve niçin yapacağıma dair bir bilgiye sahip değilim	26	%15
Faaliyetleri yönlendirecek arkadaş ve sosyal teşviklere sahip değilim	14	%8
Boş zamanları belirli faaliyetlerle doldurmak gibi bir alışkanlığım yok	25	%15
Etkinliklere katılmayı teşvik edici tesis, araç gereç yeterli değil, programları bana uymuyor	18	%11
Bulduğum çevre bu tür faaliyetlere katılmamı engelliyor.	6	%4
Yeterli vaktim yok	42	%24
Cevapsız	0	-
Toplam		%100

Bu soru bir önceki soru ile bağlantılıdır. “Hayır” cevabını veren deneklere nedenleri sorulmuştur. Hayır cevabı verenlerden 40 tanesi (%23) a şıkkına, 26 tanesi (%15) b şıkkına, 14 tanesi (%8) c şıkkına, 25 tanesi (%15) d şıkkına, 18 tanesi(%11) e şıkkına, 6 tanesi (%4) f şıkkına, 42 tanesi (%24) g şıkkına cevap vermiştir.

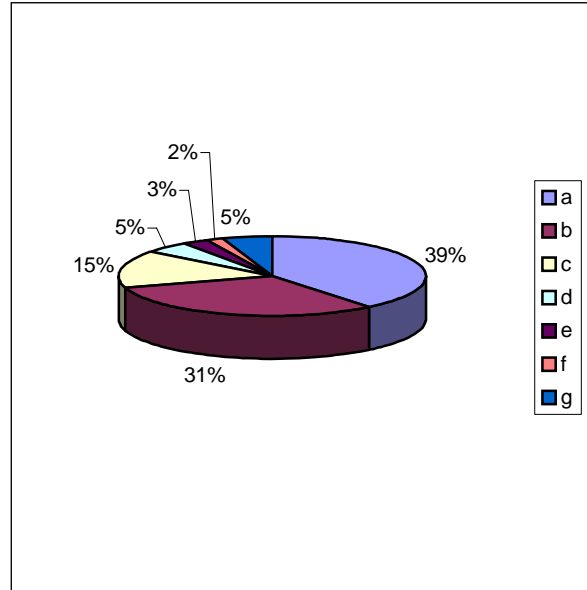
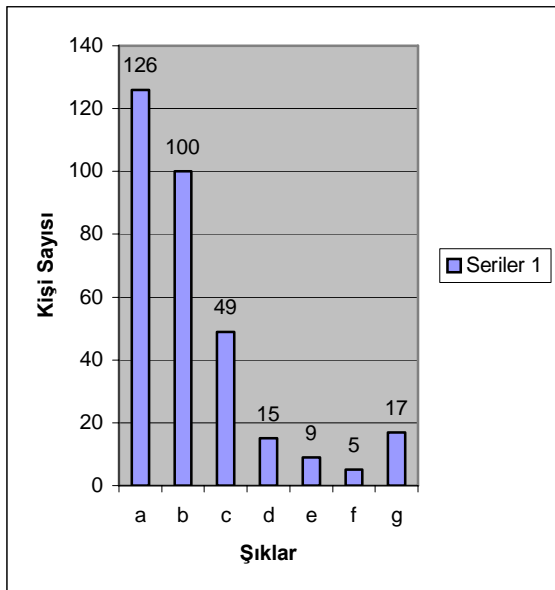

17. Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Nerede Katıldıklarını Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evde	126	%39
Açık alanda	100	%31
Spor tesisinde	49	%15
Dernek/Kulüp gibi kuruluşlarda	15	%5
Kahvede/lokalde	9	%3
Deniz kenarında	5	%2
Başka	17	%5
Cevapsız	0	-
Toplam	321	%100

Bu soruda deneklere boş zamanlarını nerelerde değerlendirdikleri sorulmuştur. Ankete katılanların 126 tanesi (%39) a şıkkına, 100 tanesi (%31) b şıkkına, 49 tanesi (%15) c şıkkına, 15 tanesi (%5) d şıkkına, 9 tanesi (%3) e şıkkına, 5 tanesi (%2) f şıkkına, 17 tanesi (%5) başka alternatifler sunmuşlardır.

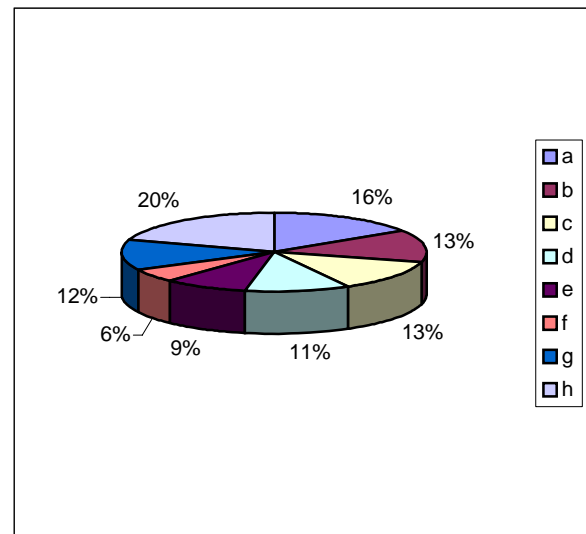
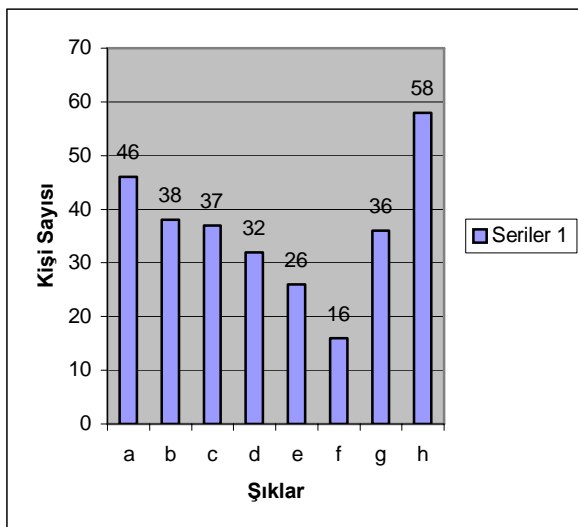
Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır

18. Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerini Tercih Etme Nedenlerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
En iyi yapabildiğim ve yeteneklerime uygun olduğu için	46	%16
Arkadaşlarla birlikte olabiliyorum	38	%13
Fazla para harcamamı gerektirmiyor	37	%13
Faaliyetlere katılmamı engelleyecek çevre ve aile baskısı yok	32	%11
Yapabileceğim başka bir etkinlik yok	26	%9
Faaliyet merkezine kolayca ulaşabiliyorum	16	%6
Faaliyet yapabileceğim tesis, araç gereç müsait ve programları bana uyuyor	36	%12
Güzel bir ortam var	58	%20
Başka	0	%0
Cevapsız	11	-
Toplam	300	%100

Bu soruda deneklere boş zaman faaliyetlerini tercih etme nedenleri sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 46 tanesi (%16) a şikkına, 38 tanesi(%13) b şikkına, 37 tanesi(%13) c şikkına, 32 tanesi(%11) d şikkına, 26 tanesi(%9) e şikkına, 16 tanesi(%6) f şikkına, 36 tanesi(%12) g şikkına, 58 tanesi(%20) h şikkına cevap vermişlerdir. 11 kişi bu soruyu cevaplandırmamıştır.

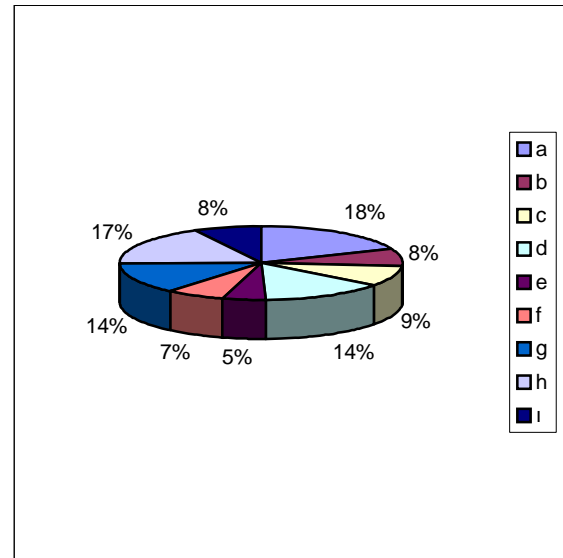
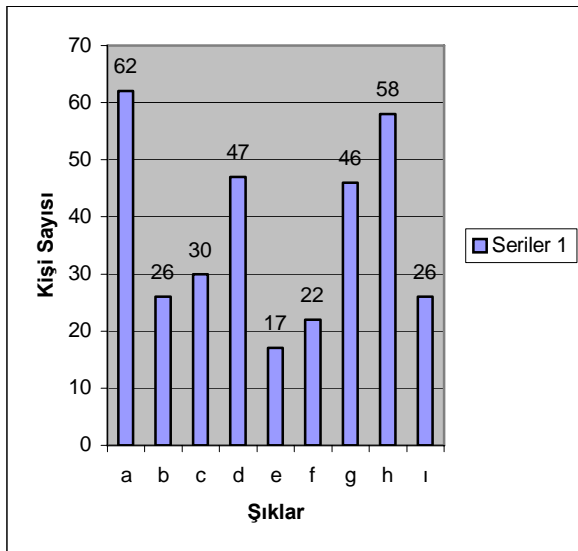

19. Boş Zaman Faaliyetlerinin Deneklerin Üzerinde Bıraktığı Etkiyi Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Dinlendirici buluyorum	62	%18
Mutlu edici ve zevk verici buluyorum	26	%8
Rahatlatıcı ve can sıkıntılarından uzaklaştırıcı buluyorum	30	%9
Sağlığıma olumlu etki yapıyor	47	%14
İnsanlarla daha kolay ilişki kurabiliyorum, çevrem genişliyor	17	%5
Sosyal statü sağlıyor	22	%7
Eğlendirici ve heyecan verici buluyorum	46	%14
Eğitici buluyorum	58	%17
Farklı yaşantılar buluyorum	26	%8
Başka	0	%0
Cevapsız	0	0
Toplam	334	%100

Bu soruda deneklere boş zaman faaliyetlerinin bıraktığı etkiler sorulmuştur. Ankete katılanlardan 62 tanesi (%18) a şikkına, 26 tanesi (%8) b şikkına, 30 tanesi (%9) c şikkına, 47 tanesi (%14) d şikkına, 17 tanesi (%5) e şikkına, 22 tanesi (%7) f şikkına, 46 tanesi (%14) g şikkına, 58 tanesi (%17) h şikkına, 26 tanesi (%8) ı şikkına cevap vermiştir.

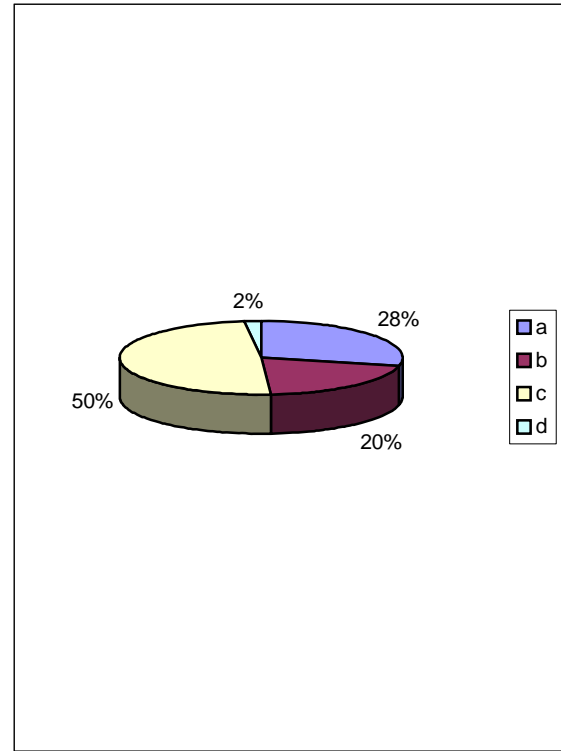
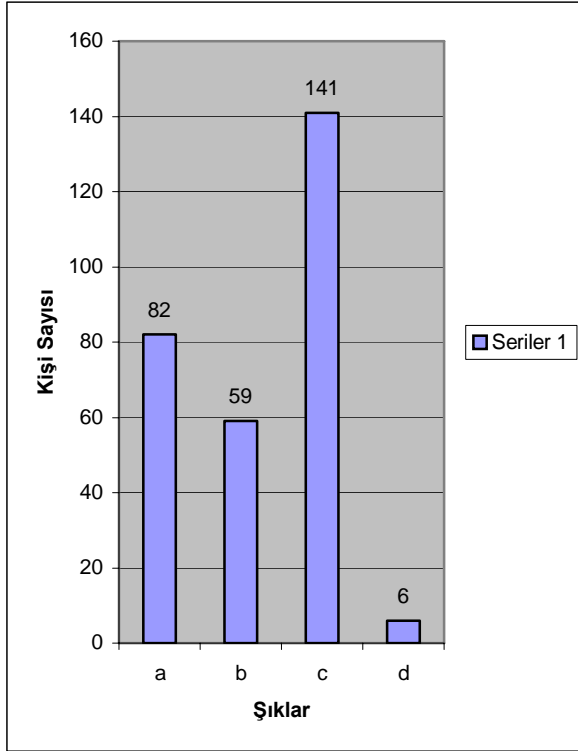
Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır

20. Deneklerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılım Şeklini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Yalnız	82	
Ailemle	59	
Arkadaş grubuyla	141	
Başka	6	
Cevapsız	12	
Toplam	300	

Bu soruda deneklere boş zaman faaliyetlerine ne şekilde katıldıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 82 tanesi (%28) a şikkına, 59 tanesi (%20) b şikkına, ,141 tanesi (%50) c şikkına, 6 tanesi (%2) d şikkına cevap vermiştir. Bu soruyu 12 kişi cevaplandırmamıştır.

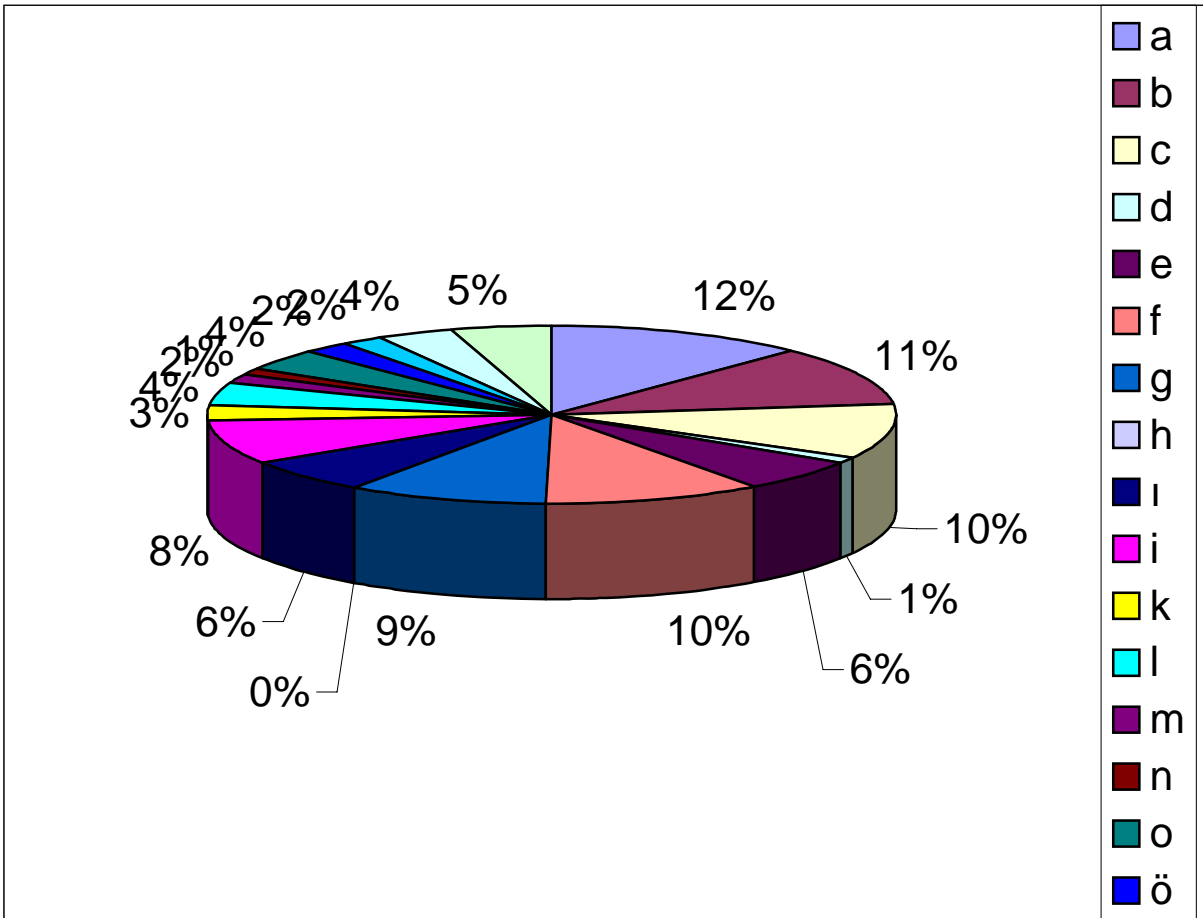
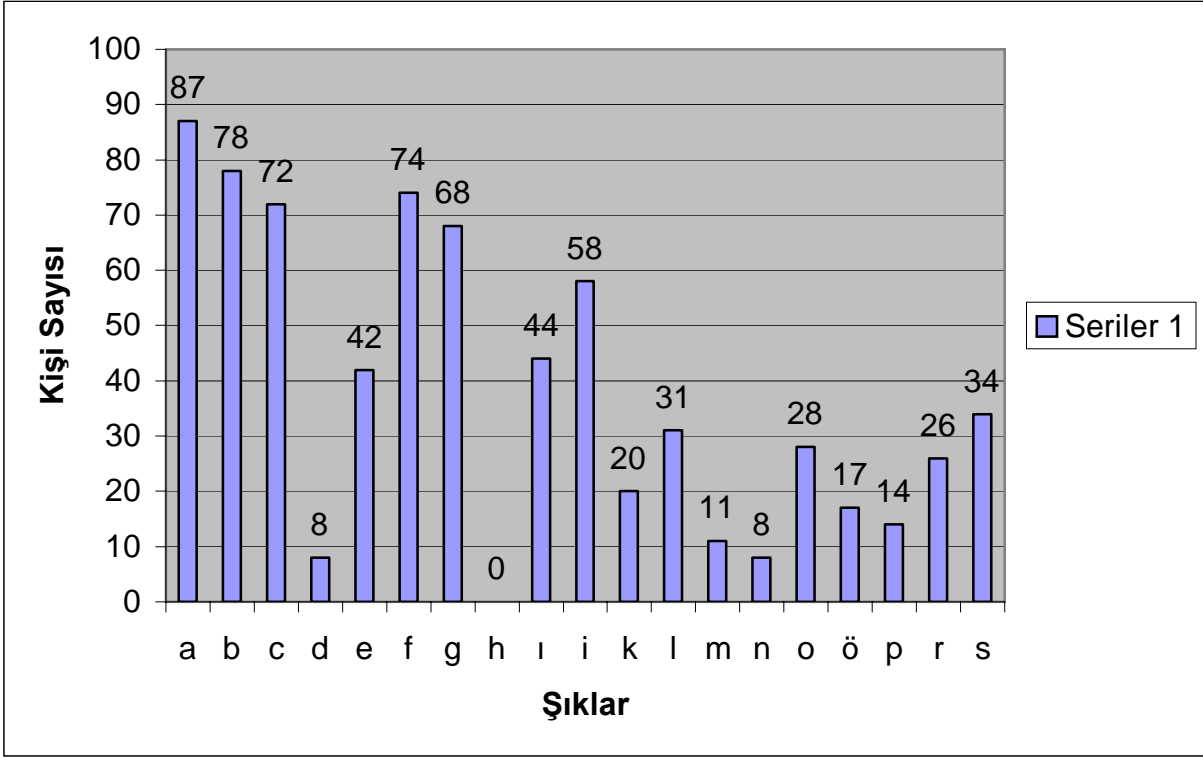

21. Deneklerin İmkan Verildiğinde Tercih Edecekleri Boş Zaman Faaliyetlerini Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Kitap gazete ve dergi okurum	87	%12
Müzik dinlerim	78	%11
T.V seyredirim	72	%10
Lokal kahve ve kıraathaneye giderim	8	%1
Spor yaparım	42	%6
Gezerim	74	%10
Spor müsabakaları izlerim	68	%9
Bar birahane ve gazinoya giderim	0	%0
Dinlenirim	44	%6
Sinema tiyatroya giderim	58	%8
El işleri ve sanatla uğraşırım	20	%3
Müzik aleti çalarım	31	%4
Belirli bir şeyle uğraşırım	11	%2
Ava giderim	8	%1
Yüzmeye giderim	28	%4
Balığa giderim	17	%2
Alış veriş yaparım	14	%2
Arkadaş ziyaretine giderim	26	%4
Başka	34	%5
Cevapsız	0	-
Toplam	720	%100

Bu soruda deneklere imkan verildiğinde tercih edecekleri boş zaman faaliyetleri sorulmuştur. Ankete katılanlardan 87 tanesi(%12) a şikkına, 78 tanesi(%11) b şikkına, 72 tanesi(%10) c şikkına, 8 tanesi(%1) d şikkına, 42 tanesi(%6) e şikkına, 74 tanesi(%10) f şikkına, 68 tanesi(%9) g şikkına, (h şikkına cevap yok), 44 tanesi(%6) ı şikkına, 58 tanesi(%8) i şikkına, 20 tanesi(%3) k şikkına, 31 tanesi(%4) l şikkına, 11 tanesi(%2) m şikkına, 8 tanesi(%1) n şikkına, 28 tanesi(%4) o şikkına, 17 tanesi(%2) ö şikkına, 14 tanesi(%2) p şikkına, 26 tanesi(%4) r şikkına, 34 tanesi(%5) s şikkına cevap vermiştir.

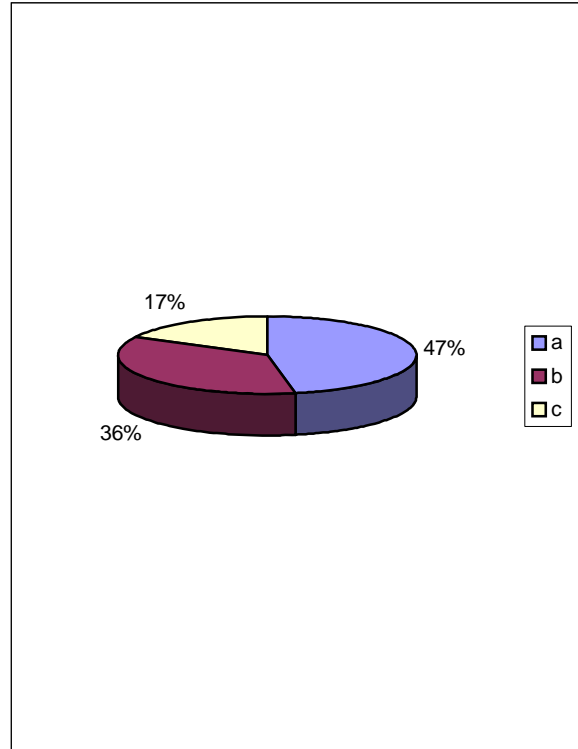
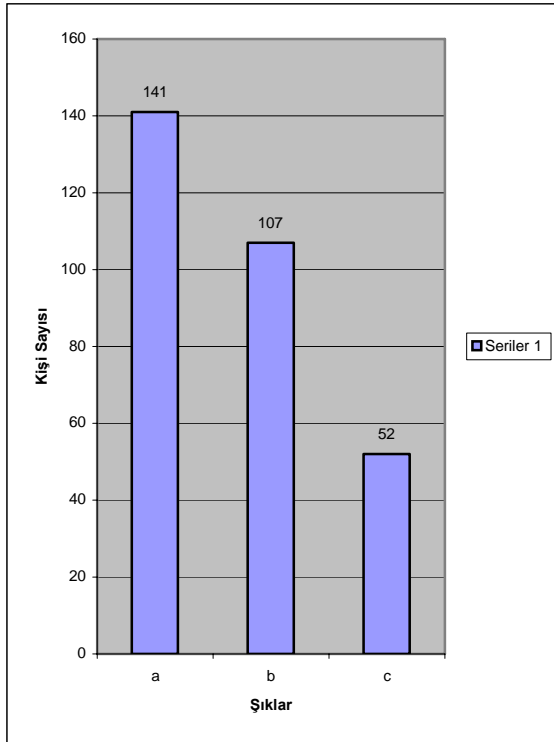
Not: Bu soruda birden fazla şık işaretlene bildiğinden cevap sayısı 300 den fazladır

22. Deneklerin Boş Zamanlarını Verimli Kullandıklarına İnanıp İnanmadıklarına Gösteren Tablo

Seçenekler	N	%
Evet	141	%47
Kısmen	107	%36
Hayır	52	%17
Cevapsız	0	-
Toplam	300	%100

Bu soruda deneklere boş zamanlarını verimli kullanıp kullanmadıklarına inanıp inanmadıkları sorulmuştur. Ankete katılan 300 kişiden 141 tanesi (%47) a şıkkını, 107 tanesi (%36) b şıkkını, 52 tanesi (%17) c şıkkını cevaplamıştır.

5.TARTIŞMA

Lise son sınıfta okuyan öğrencilerin boş zaman katılım biçimlerini etkileyen faktörler araştırılmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Kişisel bilgilerine göre; öğrenciler 17-18 yaşlarında, %51'inin kız %49'unun erkek olduğu, katılan deneklerin genellikle iki kardeş olduğu , aile gelirlerinin babası tarafından sağlandığı ve orta gelir düzeyine sahip oldukları görülmüştür.

Boş zaman değerlendirme biçimleri bakımından ise; ders dışı zamanlarını genellikle dinlenerek geçirdikleri, Cumartesi ve Pazar günleri çalışmadıkları , yaz tatilleri ve şubat tatillerinde TV seyrettikleri ve dinlendikleri , okul yönetimlerinin imkan sağladığı , okullarından boş zaman eğitimi ile ilgili bilgiler aldıkları boş zaman faaliyetleri ile ilgili yayınlar okumadıkları öğretmenlerin kendilerini bilgilendirdiği , ailelerinin boş zaman değerlendirmesi ile ilgili bilgiler verdikleri, hafta içi okul çıkışı hoş zamanlarını TV seyrederek ve dinlenerek geçirdikleri , hafta sonları gezerek, müzik dinleyerek geçirdikleri, boş zaman değerlendirmede zorluk çekmedikleri , boş zaman faaliyetlerine haftada 1-2 gün katıldıkları, günlük 2 saat boş zaman faaliyetlerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Ancak yeterince boş zaman faaliyetlerine katıldıklarına inanmadıklarını belirtmişler, sebebini ise; yeterli vakit bulamama ve ekonomik sebeplerin olduğunu belirtmişlerdir. Çoğunlukla hoş zamanlarını evde geçirdikleri, bunu tercih etme nedenlerinin evlerini güzel bir ortam olarak kabul ettikleri , üzerlerinde dinlendirici bir etki bırakması , eğitici bulmaları , arkadaş grubuyla faaliyetlere katıldıkları, şayet imkan verilirse boş zaman faaliyetlerinde okuma, TV seyretme ve dinlenmek istedikleri ve boş zamanlarını bu şekilde verimli kullandıklarına inandıkları görülmüştür.

Almanya'da halkın %61'ri boş zaman etkinliklerinden sporu tercih etmektedirler. Ayrıca 1987 yılında Almanya'da 6-16 yaş arasındaki 190. 000 kişi üzerinde anket yoluyla yapılan bir araştırmada gençlerin %60'ının boş zamanlarını spor yaparak geçirdikleri görülmüştür. Boş zamanlarda sportif faaliyetlere aktif

katılmayı tercih etme oranının yüksek olmasındaki temel nedenler, sporun kişisel ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Yaptığımız bu çalışmayı destekleyen diğer çalışmaları ise şöyle sıralayabiliriz.

Balcı'nın(6) yaptığı çalışmada Ankara'daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerini katılımları araştırılmış," sinemaya gitmek, müzik dinlemek, bilgisayar ve internet kullanmak gibi pasif etkinliklere en fazla zamanı ayırdıkları görülmüştür(6).

Devlet Planlama Teşkilatı'nın "Ekonomik ve Sosyal Sektördeki Gelişmeler" başlıklı 1993 raporuna göre(17) - Türkiye'de boş zamanları değerlendirme faaliyetlerinin dağılımı evde kitap-dergi-gazete okumak, müzik dinlemek, tv seyretmek gibi ev içi faaliyetlere katılma oranı kırsal alanda %67.3 kentsel alanlarda ise %75.6 olduğu görülmüştür (18).

Ekici ve Yenel'in (18) 2002'de "Yükseköğretim gençliğinin boş zamanlarını değerlendirme ve turizme katılımları" üzerine yapılan araştırma ile Muğla Üniversitesinde öğrenim gören ve en az bir yıl Muğla'da ikamet etmiş öğrencilerin turizm sektöründen neler beklediği ve öğrencilerin katılımlarının nasıl olduğu ne gibi avantajlar sağladığı araştırılmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak Muğla Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve turizme katılımları incelenmiş bu öğrencilerin boş zamanlarını yeteri kadar değerlendirmedikleri ve turizm faaliyetlerine katılımlarını yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

Ekici ve Arkadaşlarının (19) 2000'de "Beden eğitimi öğretmenlerinin okul içindeki ders dışı etkinliklere katılımı ve öğrencilerin bu etkinliklerden beklentileri" belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinlikleri öncelikle spora özendirme amacıyla yaptıkları okullarda ders dışı etkinliklerinin yüksek bir oranda amacına uygun yapılmadığını sportif faaliyetleri engelleyen faktörler olarak ise çoğunlukla araç, gereç ve salon yetersizliğinin ortaya koymuştur.

Kılbaş'ın (31) 1994 te ‘‘Gençlik ve Boş Zamanları Değerlendirme’’ adlı çalışmasında Ankara ili Çankaya ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan gençlik merkezlerine devam eden 225 üyeye anket uygulanmış ve elde edilen bulgulara göre bu merkezlere devam eden insanların çoğunluğunu 12-17 yaş grubunda oluştuğu yüksek gelir düzeyine sahip oldukları izcilik ve halk oyunları gibi etkinliklere yoğunlaştıkları sonucuna varılmıştır.

Karaküçük (29)1992 ‘‘Sporun Rekreatif Fonksiyonları’’ isimli çalışmasında; Sporun rekrasyonun en kapsamlı ve ilgi çeken alanlarının biri olduğu sporun ve rekreasyonun karşılıklı birbirini etkilemekte olduğunu ve sporun rekreatif ihtiyaçların karşılanmasında önemli bir hareket alanı sağladığı rekreasyonunda sporun toplumda yaygınlaşması,tanınması ve başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlendiği ortaya çıkmaktadır

Ergin'in (21) 2000 yılında yaptığı ‘‘Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerini boş zamanlarını değerlendirme biçimlerini ve eğitimlerini araştırması’’ adlı bitirme tezinde; Okullarının boş zaman faaliyetlerine katılmaları için imkan sağlamadığı, boş zamanlarını verimli kullandıklarına inanmadıkları, boş zaman faaliyetlerine yeterince katılamadıkları, bunun nedenin ise ekonomik yetersizlik olduğu sonucuna varılmıştır.

Özcan'ın(39) 1999 yılında yaptığı ‘‘Öğretim elemanları ve öğretmenlerin boş zaman faaliyetleri’’ adlı bitirme tezinde; Öğretim elemanları ve Öğretmenlerin ekonomik sıkıntılarını, yeterli vakitlerinin olmayışı, olanakların yetersizliği gibi nedenlerle boş zaman faaliyetlerine yeterince katılamadıkları görölmüştür.

Ertem'in(23) 2000 yılında yaptığı ‘‘Futbolcuların Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimini Araştırması’’ adlı tezinde Futbolcuların yeterli boş zamana sahip olmadıkları var olan boş zamanlarını ise kısmen verimli kullandıklarına inandıkları boş zamanlarında genellikle müzik dinledikleri, tv izledikleri, dinlendikleri, gazete-dergi okudukları görölmüştür.

Kara'nın (28) 2000 yılında yaptığı "4 ve 5 Yıldızlı Otellerdeki Rekreasyon faaliyetleri (Muğla Bölgesi Örneği)" isimli bitirme çalışmasında rekreasyon animasyon faaliyetlerinin gösteri ve eğlence ağırlıklı olduğu genellikle de aktivitelerinin aerobik, step, fitnes, tenis gibi faaliyetlere daha çok önem verildiği görülmüştür.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1.Sonuçlar

Yaptığımız araştırma sonucunda; lise son sınıf öğrencilerinin boş zamanlarını yeterince ‘ve uygun bir şekilde değerlendiremedikleri, katılım biçimlerinin pasif olduğu, evlerinde dinlenerek, TV seyrederek geçirdikleri, gelir düzeylerinin orta olması nedeni ile diğer faaliyetlere katılmadıkları anlaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda kurduğumuz hipotezler test edilerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Anket sonuçlarına göre; “Aile gelirleri yüksek olan öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılımları daha fazladır” şeklindeki birinci hipotezimiz doğrulanmıştır.

İkinci hipotezimiz “Lise son sınıfta okuyan öğrenciler yaz tatilinde ve Şubat tatilinde gelir getiren bir işte çalışmazlar” olup sonuçlara göre hipotezimiz desteklenmiştir.

Üçüncü hipotezimiz “Lise son sınıfta okuyan öğrenciler hafta sonları genellikle Üniversite hazırlık kurslarına giderler” olup elde edilen sonuçlar doğrultusunda hipotezimiz reddedilmiştir.

Dördüncü hipotezimiz “Okul yöneticileri, Öğretmenler, Aileler boş zaman değerlendirmesiyle ilgili bilgi ve yardım vermezler” olup sonuçlar hipotezimizi reddetmiştir.

Beşinci hipotezimiz “Lise son sınıfta okuyan öğrenciler boş zamanlarında genellikle arkadaş grubuyla gezi türü faaliyetlere katılırlar” olup elde ettiğimiz sonuçlar hipotezimizi reddetmiştir.

Altıncı hipotezimiz “Lise Son sınıfta okuyan öğrenciler boş zamanlarını verimli kullanmadıklarına inanırlar” olup elde ettiğimiz sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

Yedinci hipotezimiz “Lise son sınıfta okuyan öğrenciler boş zamanlarını değerlendirmede zorluk çekmezler” olup sonuçlar hipotezimizi desteklemektedir.

Sekizinci hipotezimiz “Lise son sınıfta okuyan öğrenciler boş zamanları değerlendirmeye ilgili yayınlar okumazlar” olup sonuçlar hipotezimizi desteklemektedir

6.2.Öneriler

Çalışmamız lise son sınıfta okuyan öğrencilerin boş zaman değerlendirme biçimleri bakımından her ne kadar aileleri, okul yöneticileri tarafından gerekli destek ve eğitimi aldıklarını söyleseler de anket sonuçlarına göre bunun tersi sonuçlar elde edilmiştir;

Öğrencilerin pasif katılım ile boş zaman değerlendirmeleri, öğrencilere okullarda bu konuda yeterli eğitim verilmediğinin bir göstergesi olup . özellikle Üniversite sınavlarına hazırlanan, gelecek kaygısı yaşayan ve buluş çağının son dönemlerinde bulunan 17-18 yaş gençlerinin serbest zamanlarının daha etkin, daha hareketli ve onların kaygı ve streslerini giderici aktivitelere ihtiyaçları olduğunu söyleyebiliriz.

Bu konuda yetkililere şu öneriler sunulabilir:

Aileler, çocuklarının hafta içi ve hafta sonunda boş zamanlarında etkin bir şekilde değerlendirecek önlemler alınmalıdır.

Ev içinde, pasif bir şekilde tv izleyerek ve dinlenerek geçirmelerini önleyici sportif-kültürel faaliyetlere yönlendirilmelidirler

Okul yöneticileri, okullarda en az ayda bir kere olmak kaydıyla araştırma gezileri düzenlemelidirler.

Okullarda, Beden Eğitim Öğretmeni vasıtasıyla özellikle hafta içi en az iki gün sportif organizasyonlar (basketbol-voleybol-masa tenisi vs...) düzenlenmeli ve lise son sınıf öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımları sağlanmalıdır.

Lise son sınıflarda seçmeli olan beden eğitimi dersleri zorunlu hale getirilmeli 1 saatten daha fazla olmalıdır

Okul dışı, dersanelere giden öğrenciler, dersane tarafından en az ayda bir defa dinlendirici gezilere götürülmelidir.

Arkadaş gruplarıyla, eğlence geceleri ve daha değişik aktiviteler düzenlenip sınav kaygısı ve stresinden uzak tutulmalıdır.

Okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından, öğrencilerin müzik-resim-el sanatları gibi, boş zamanlarını pasif katılımdan aktif katılıma yönelmelerini sağlayıcı etkinlikler düzenlenmelidir,

Lise son sınıf müfredat programlarındaki ders kredi sayısı düşürülerek daha çok boş zaman oluşturulması için MEB tarafından tedbirler alınmalıdır.

GSGM'nin il ve ilçelerdeki görevlileri sportif tesislerin kullanımında, özellikle lise son sınıf öğrencilerine ayrıcalık tanınmalıdır.

Bu şekilde, öğrencilerimizin kısmen de olsa boş zamanlarını sağlıklı bir biçimde değerlendirmeleri için spor yapmalarının, eğlenmelerinin ve deşarj olmalarını sağlanacağını düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

1. ABADAN,M.; (1961) “*Universite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri*” -Ankara Üniversitesi Yayını, Ankara.
2. ADDİNGTON,O.E.; (1993).-“%100 Düşünce Gücü” (Çeviri B.Çctin kaya), Akoza Yayınları, İstanbul.
3. ALLEN, R.L. ve Diğerleri. ; (1994) “*Kırsal Kesimde Yaşayanların Rekreasyon ve Turizmin Gelişimine Karşı Tutumları*” TUGEV Yayınları, İstanbul.
4. ARVASI, SA.; (1982) “*Diyalekteğimiz ve Estetiğimiz*” Türmen Yayınları, İstanbul.
5. AYDOGAN.F.; (2000) “*Medya ve Serbest Zaman*” Om Yayın Evi İstanbul
6. BALCI, V.; (2003) “*Ankaradaki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması*” Milli Eğitim Dergisi Sayı 158, Ankara.
7. BALTAŞ ,A.; (1996) “*Stres ve Başa Çıkma Yolları*” .15. Basım Remzi Kitabevi, İstanbul.
8. BALTAŞ,A.ve RALTAŞ,Z.; (1987) “*Başarılı ve Sağlıklı Olmak İçiu Stres ve Başa Çıkma Yolları*” 5. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.
9. RAVER, M.Z.; (1992) “*Rekreasyon*” D.Suİ. Yayını, Ankara, ğ~49
10. BİLGİN Ü.;(1996) “*ABD ‘de Eğitim Hakkında Araştırma*” Yeni Türkiye Dergisi Eğitim Özel Sayısı,Yıl:2, N0:2, Ocak-Şubat ,İstanbul.
11. BUCHER A.C. and RİCHARD, B .D.; (1972) “*Recreation For Today’s Society*”, New jersey, Printice [bul, U.S.A. s.149.
12. BUCHER, A.C and BUTCHER, R.D.; (1974) .“*Recreation For Today’s Society*”. New Jersey,U.S.A.
13. CORBİN,D.H.; (1970) “*Re creation Zeudership, Third Edition*”,Virginia, USA.
14. ÇUBUK, M .;(1984) “*Turizm Dinlenme ,Eğlenme ve BZD ile Bütünleşmeyi Yenide,, Tanım Denemesi ve Turizm Planlanmasında Sistemli Bir Yaklaşım*”, MSU Yayını İstanbul.

15. **DİKİCİ,K.** (1994) “*Adana İli Lise Öğrencilerinin Boş Zamanlarının Değerlendirme Alışkanlıkları*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
16. **DOVER, P, W, AND PANGLOZ, R.P.;** (1975) *Dynamic Physics Education For Elemantary School Children 4 th Edition*”, Washington, Arizona, USA.
17. **DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI.** (1993) “*Ekonomik ve Sosyal Sektördeki Gelişmeler*” **S.142**, Ankara.
18. **EKİCİ S. -YENEL F.L;** (2002~ ‘*Yükseköğretim (Jençliğinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları ve Turizme Katılım/arı Üzrine Bir Araştırma*” *Türkiye Sosyal Araştırma Dergisi Cilt 6 Sayı 1. Ankara*
19. **EKİCİ S. Ve Arkadaşları:** (26-27 Mayıs 2000) “*Beden Eğitimi Öğretmen/erinin Ders İıısı Etkinlik/et-t Uzerıne Bir Araştırma*” **1.Gazi**
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, 26-27 Mayıs Gazi Üniversitesi
Tesisleri Gölbaşı Ankara.
20. **EREN, E,;** (1993) “*Yönetim ve Organizasyon*” Beta Yayınları, İstanbul
21. **ERGİN, 5.;** (2000) “*Muğla Üniversitesi BESYO Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçim lerini ve Eğilim/erinin A raştırılması*” MU. BESYO Bitirme Tezi, Muğla.
22. **ERKAN,N.;** (1995) “*Boş Zamanı Değerlendirme*”, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi Ders Notları, Ankara
23. **ERTENİ. M.,** (2000) “*Futbolcuların Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerini Araştırılması*”, M.Ü.BESYO Bitirme Tezi, Muğla
24. **GİLLET,B. ;** (1975) “*Spor ları/ü*” Gelişim Yayınları, İstanbul.
25. **HUNTCHINSON, J.V. ;** (1949) “*Principles of Recreation*” New York,U, S.A
26. **İNAN, R.;** (1966) “*Köylerde Boş Zamanları Değerlendirme Köyüm üzün Kaderi*” **BZD** Semineri HSEK Yayını, İstanbul.
27. **JENNY, H. .1. ;** (1956) “*Jntroduction To .Recreation Education*” .Saunders Company Philadelphia, U.S.A.
28. **KARA.S. ~**(2000) *-4 ve5 Yıldızlı Otellerdeki Rekreasyon, Animasyon Faaliyetleri (.Vluğ/a Örneği)*” M U.BESYO Bitirme Tezi, Muğla.

29. KARAKÜÇÜK, S.; (2001), “*Boş Zamanları Değerlendirme*” Seren Matbaacılık, 4. Baskı Ankara.
30. KELLY, S. R.; (1983) “*Leisure Identities and Interactions*,” Published Allend ~ Unwin U.S.A
31. KILBAŞ, Ş.; (2001). “*Gençlik ve Boş Zaman Değerlendirme*” Anaca Yayınları Adana.
32. KOÇER, İLA.; (1980) “*Eğitim Tarihi*”, Ankara Üniversitesi Yayını, Ankara.
33. KRAUS, R.Ç.; (1985) “*Recreation Program Planning Today Scoot*”, Foresman And Company, London,.
34. KURTKAN, A. ; (1972) “*Sosyolojik Açıdan Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları*”, I. Ü. Yayını İstanbul
35. MACKENZIE, R.A.;(1989) “*Zaman Tuzağı*”, (Çev:Y.Güneri.) Modern Yönetim Dizisi, İlgı Yayınları, İstanbul
36. MEYER, I.D.; (1970) “*Brightbill (AK., Sersoms. H.D., Community Recreation, A Git/de Tolts, Organization*”, Virginia, USA
37. MUFTİJİL, S.; (1993) “*Dinlenme ve Turizm İlişkisi*”, (Der: Ş.Yarcan) Seyahat Yönetimi, Boğaziçi Üniversitesi Yayını, İstanbul.
38. NIXON, E. J., AND JEWETT, E.A. (1969) “*An Introduction to Physical Education Seventh Edition*” Toronto.
39. ÖZCAN, S.; (1999) “*Oğretim Elemanları ve Öğretmenlerin Boş Zaman Faaliyetleri*” MU. BESYO Bitirme Tezi Muğla
40. SAĞCAN, M.; (1986) “*Rekreasyon ve Turizm*” İzmir
41. SOYAR, F.; (1997) “*Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Değerlendirmesi*” Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi”, Kayseri.
42. STROKE, I.W. ; (1967) Lowbeer, H. ; Capelle, J. ; “*Okul Programları Reformu ve Eğitim Geliştirilmesi*” .OECD Raporu MEB Yayını, Ankara,
43. TEZCAN, M.; (1992) “*Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi*”, A. Ü. Yayını, Ankara
44. TEZCAN, M.; (1982) “*Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi*”, A. Ü. Yayını, Ankara.

45. TÖR, V.T.; (1966) “*Boş Zamanları Değerlendirmede Telkin Vasıtalarının Rollerini*”. BZD Semineri HSEK Yayını, İstanbul
46. TÜRK DİL KURUMU. (1994) “*Okul Sözlüğü*” MEB Yayını, Ankara.
47. UZUNOĞLU, S.; (13 Nisan 1992-27 Nisan 1992) “*Zaman Sermayesi*”, Zaman Gazetesi.

ANKET FORMU

Değerli Öğrenciler;

Bu anketin amacı; Muğla Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Liselerin son sınıfında okuyan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme biçimlerini ve eğilimlerini tespit etmektir.

İki Bölümden Oluşan Anketin 1. Bölümünde Genel bilgiler 2. Bölümünde ise “Boş Zamanları Değerlendirme biçimleriniz” ile ilgili sorular yer almaktadır. Bu anket yalnızca bilimsel bir çalışma için kullanılacağından isim yazmanıza gerek yoktur. Aşağıdaki sorulardan size uygun seçeneğe (X) işareti koyarak veya boş bırakılmış yerlere (.....) bu konudaki düşüncelerinizi yazmanızı bekliyoruz. Katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Mehmet KIRKPINAR

M.Ü. SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

B.E.S Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. BÖLÜM : GENEL BİLGİLER

1. Okuduğunuz Okulun adı:.....

2. Yaşınız: a) 15-16 () b) 17-18 () c) 19-20 () d) 21-22 () e) 23 ve üstü.()

3. Cinsiyetiniz: a) Erkek () b) Bayan ()

4. Kaç Kardeşsiniz: a) Kardeşim Yok () b)1 () c) 2 () d) 3 () e) 4 ve üstü. ()

5. Ailenizin Geliri nasıldır?: a)Annem Çalışıyor () b)Babam Çalışıyor () c)Her ikisi de Çalışıyor ()

d) İkisi de çalışmıyor () e) Başka

(Yazınız).....

6 .Ailenizin Mesleği (Yazınız):

Babam.....Çalışıyor/Çalışmıyor

Annem.....Çalışıyor/Çalışmıyor

7. Ailenizin Aylık Geliri nedir? a) 0-200 Milyon () c) 401-600 Milyon () e) 800 Milyon ve üstü. ()

b) 201-400 Milyon () d)601- 800 Milyon ()

II. BÖLÜM: BOŞ ZAMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

1).Derslerinizin olmadığı saatlerde genellikle neler yapıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği sırasıyla

işaretleyiniz)

a) Spor yaparım veya İzlerim. () b) Dinlenirim ()

c) Kitap, gazete, dergi okurum () d) Part-time çalışırım ()

e) Lokal, kıraathane ve pastaneye giderim () f) Müzik dinlerim ()

g) Arkadaşlarımla birlikte olurum () h) Üniv.Haz.Kursuna Giderim ()

ı)Başka (Yazınız).....

2) Cumartesi veya Pazar günleri gelir getirecek herhangi bir işte çalışıyor musunuz?

a) Evet () b) Hayır () c) Bazen ()

3). Cevabınız “Evet” ise; hangi işle uğraşıyorsunuz ? (yazınız)

.....

4) Yaz tatili ve Şubat tatilinde neler yaparsınız? (Birden fazla seçeneği sırasıyla işaretleyebilirsiniz)

a) Kitap,gazete ve dergi okurum () b) Spor yaparım ()

c) Ava giderim,Balık tutarım. () d) Yüzmeye giderim ()

e) Üniversite Hazırlık Kursuna giderim () f) Arkadaş ve akraba ziyaretlerine giderim ()

g) Kahve, lokal ve kıraathaneye giderim () h) Dinlenirim ()

i) Alışveriş yaparım () j) Müzik dinlerim ()

k) Bar , birahane veya gazinoya giderim () l) Sinema ve tiyatroya giderim ()

m) Müzik aleti çalarım () n) Pikniğe giderim ()

o) Gezerim () ö) TV seyredirim () p)Başka

(Yazınız).....

5) Okulunuz Yöneticileri Boş zamanların değerlendirilmesi için sizlere imkan sağlıyor mu?

- a) Evet () b) Hayır () c) Kısmen ()

6) Okulunuzda boş zaman eğitimi ile ilgili bilgiler alıyor musunuz?

- a) Evet () b) Hayır () c) Kısmen ()

7) Boş zamanların değerlendirilmesi ile ilgili yayınlar okuyor musunuz?

- a) Evet () b) Hayır () c) Kısmen ()

8) Öğretmenleriniz boş zamanlarınızın değerlendirmesi ile ilgili bilgiler veriyor mu?

- a) Evet () b) Hayır () c) Kısmen ()

9) Aileniz boş zamanlarınızın değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler veriyor mu?

- a) Evet () b) Hayır () c) Kısmen ()

10) Hafta içi okul çıkışı, boş saatlerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? (Birden fazla seçeneği sırasıyla

işaretleyebilirsiniz)

a) Kitap, gazete ve dergi okurum.()	h) Müzik aleti çalarım. ()
b) Müzik dinlerim. ()	ı) Sinema, tiyatroya giderim ()
c) T.V seyredirim. ()	i) El işleri ve sanatla uğraşırım.()
d) Lokal , kıraathane ve kahveye giderim.()	j) Üniversite Hazırlık Kursuna giderim .()
e) Gezerim. ()	k) Arkadaş ziyaretine giderim.()
f) Bar, birahane ve gaziroya giderim. ()	l) Alış veriş yaparım ()
g) Dinlenirim. ()	m) Başka

(Yazınız).....

11) Hafta sonlarındaki boş vakitlerinizde neler yapıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Spor yaparım. ()	i) Alış veriş yaparım. ()
b) Spor müsabakalarını izlerim. ()	j) T.V seyredirim. ()
c) Pikniğe giderim. ()	k) Müzik dinlerim. ()
d) Ava giderim. ()	l) Üniversite Hazırlık Kursuna giderim ()
e) Yüzmeye giderim. ()	m) Bar, birahane ve gaziroya

- f) Balığa giderim. () g) Gezerim. () h)Kahve, lokal ve kiraathaneye giderim.()
- giderim.() n) Dinlenirim. () o) Arkadaş ziyaretine giderim. () ö) Başka

(Yazınız).....

12). Boş zamanlarınızı doldurmakta zorluk çekiyor musunuz?

- a) Evet () b) Hayır () c) Bazen ()

13). Haftada kaç gün Boş zaman faaliyetlerine katılıyorsunuz?

- a) Hiç () b) 1-2 gün() c) 3-4 gün() d) 5-6 gün() e) 7 gün ()

14). Günde kaç saat Boş zaman faaliyetlerine katılıyorsunuz?

- a) Hiç () b) 1 () c) 2 () d) 3 () e) 4 ve daha fazla()

15). Boş zaman faaliyetlerine yeterince katılabiliyor musunuz?

- a) Evet () b) Hayır ()

16). Cevabınız “Hayır” ise Boş zaman faaliyetlerine yeterince katılmama nedeniniz nedir?

- a) Ekonomik yetersizlik. ()
b) Hangi faaliyeti nasıl ve niçin yapacağımı dair bir bilgiye sahip değilim. ()
c) Faaliyetleri yönlendirecek arkadaş ve sosyal teşviklere sahip değilim. ()
d) Boş zamanları belirli faaliyetlerle doldurmak gibi bir alışkanlığım yok. ()
e) Etkinliklere katılmayı teşvik edici tesis,araç gereç yeterli değil, programları bana uymuyor.()
f) Bulduğum çevre bu tür faaliyetlere katılmamı engelliyor.()
g) Yeterli vaktim yok () Başka (yazınız).....

17). Boş zaman faaliyetlerine nerede katılırsınız?

- a) Evde() c)Açık Alanda () b) Spor Tesislerinde () c) Dernek/ Kulüp gibi kuruluşlarda ()
d) Kahvede/lokalde () e) Deniz kenarında () g) Başka

(yazınız).....

18). Boş zaman faaliyetleri tercih etme nedenleriniz nelerdir?

- a) En iyi yapabildiğim ve yeteneklerime uygun olduğu için.()
b) Arkadaşlarla birlikte olabiliyorum.() c) Fazla para harcamamı gerektirmiyor.()
d) Faaliyetleri katılmamı engelleyecek çevre ve aile baskısı yok.()
e) Yapabileceğim başka bir etkinlik yok.() f) Faaliyet merkezine kolayca ulaşabiliyorum.()

g) Faaliyet yapabileceğim tesis araç gereç müsait ve programları bana uyuyor.()

h) Güzel bir ortam var .() ı) Başka

(Yazınız).....

19). Boş zaman faaliyetlerinin bıraktığı etki nelerdir.?

a) Dinlendirici buluyorum.() g) Eğlendirici ve heyecan verici buluyorum.()

b) Mutlu edici ve zevk verici buluyorum.() h) Eğitici buluyorum.()

c) Rahatlatıcı ve can sıkıntılarımın uzaklaştırıcı buluyorum.()

d) Sağlıma olumlu etki yapıyor.() ı) Farklı yaşantılar buluyorum. ()

e) İnsanlarla daha kolay ilişki kurabiliyorum, çevrem genişliyor.()

f) Sosyal statü sağlıyor.() i) Başka

(Yazınız).....

20). Boş zaman faaliyetlerine katılım şekliniz nedir?

a) Yalnız () b) Ailemle () c) Arkadaş Grubuyla () d) Başka

(Yazınız).....

21). İmkan verildiğinde tercih edeceğiniz boş zaman faaliyetleri nelerdir?

a) Kitap, gazete ve dergi okurum.() k) El işleri ve sanatla uğraşırım.()

b) Müzik dinlerim.() l) Müzik aleti çalarım.()

c) T.V seyredirim.() m) Belirli bir şeyle uğraşırım.()

d) Lokal, kahve ve kırıathaneye giderim.() n) Ava giderim.()

e) Spor yaparım.() o) Pikniğe giderim.()

f) Gezerim.() ö) Yüzmeye giderim.()

g) Spor müsabakaları izlerim.() p) Balığa giderim.()

h) Bar, birahane ve gazinoya giderim.() r) Alışveriş yaparım.()

i) Dinlenirim.() s) Arkadaş ziyaretine giderim.()

i) Sinema, tiyatroya giderim.() ş) Başka

(Yazınız).....

22). Boş zamanlarınızı verimli kullandığınıza inanıyor musunuz?

a) Evet () b) Kısmen () c) Hayır.()

23). Boş zaman faaliyetlerinizin değerlendirilmesiyle ilgili olarak söylemek istedikleriniz
(Yazınız) .

....

...

...

İZİN ONAYLARI

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Mehmet KIRKPINAR

Doğum Yeri : İZMİR

Doğum Yılı : 1972

Medeni Hali : Evli

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1988-1992 : Mustafa Kemal Lisesi

Lisans 1994-1998 : Gazi Üniversitesi -B.E.S.Y.O.

Yabancı Dil : Fransızca, İngilizce

MESLEKİ BİLGİLER

1998-1999 : B.A.Simitçioğlu Anadolu Lisesi / Kayseri

1999- : Bozüyük İlköğretim Okulu